

Q.1 Select the correct alternative

(10)

- I) Principal of superposition is obeyed by equations
a) homogeneous b) linear c) homogeneous equations and linear
- II) Lissajous figures are produced by superposition of two.....
a) SHMs b) collinear SHMs c) perpendicular SHMs
- III) The resultant of two SHMs acting right angles to each other and having same frequency, same amplitude but different phase by $\pi/2$ is.....
a) a straight line b) an ellipse c) a circle
- IV) The distance between successive nodes is
a) $\lambda/2$ b) $\lambda/4$ c) 2λ
- V) Piezoelectric generators uses
a) the principle of converse piezo-electric effect b) an electronic oscillator
c) the idea of resonance vibrations
- VI) Ultrasonic waves are offrequencies.
a) high b) low c) zero
- VII) Microphones are
a) active transducers b) Passive transducers c) amplifiers
- VIII) The unit of sound intensity level is
a) Decibel b) lux c) Poise
- IX) The intensity of sound waves is proportional to.....
a) square of amplitude b) square of frequency c) density of medium
- X) The device converts nonelectrical energy to electric energy is called as
a) transistors b) transducers c) amplifiers



ARTS AND COMMERCE COLLEGE, VADUJ
INTERNAL EXAM 2019 - 2020

NAME OF STUDENT Omase Harshikesh ROLL NO. 1071
CLASS & SY. FY SUP PHYSICS - I PER NO. 1
DATE 16-10-19 S. N. OF JR. SUP. 10000

Q. NO.	1	2	3	4	5	6	7	TOTAL MARKS	SIGN.
MARKS OBTAINS	02	05	13					20	<u>[Signature]</u>

- Q.1. select correct alternatives from the following
- The number of independent variables in an ordinary differential equation is 2
 - Newton's first law of motion is known as law of inertia
 - If force acting on particle is zero then both a & kinetic energy of particle is conserved.
 - Acceleration of inertial force of reference is constant
 - just as force produces linear motion, torque produces rotational motion
 - The energy possessed by the body by virtue of its motion is total energy
 - The time rate of change of linear momentum is velocity
 - 1 newton = 10^3 dyne
 - If the vector product of two non vectors is zero, then vector must be perpendicular.
 - The equation $\frac{dy}{dx} = \sin x$ is non linear.

Q.2. Attempt any two of following

Scalar product or dot product.

Consider a two vectors having magnitude \vec{A} and \vec{B} between the two vector θ is present

Scalar product or dot product is defined the product of two vectors magnitude separated by angle θ is known as scalar product.

$$\vec{A} \cdot \vec{B} = AB \cos \theta$$

05 characteristic.

1. $A \cdot B = B \cdot A = AB \cos \theta$

2. distributive law of vectors

3. $B \cdot A = A \cdot B = AB \cos \theta$

3. $\hat{i} \cdot \hat{i} = \hat{j} \cdot \hat{j} = \hat{k} \cdot \hat{k} = 0$

4. If $\cos \theta = 0$

4. $AB \cos \theta = AB \cos 0$
 $\cos 0 = 1$
 $= AB$

5. If $\cos \theta = 90$

5. $AB \cos 90 = AB (0)$
 $= 0$

Q.3 attempt any four of the following

→

Differential equation:

Differential equation is defined the equation having different

Order: The number of

d.

→ consider a body rotating from the axis of rotation, which is made of small particle of masses $m_1, m_2, m_3, \dots, m_n$ at a distance $r_1, r_2, r_3, \dots, r_n$ the force acting of on the body

masses of particle: $m_1, m_2, m_3, \dots, m_n$

distance - $r_1, r_2, r_3, \dots, r_n$

We know that $K.E = \frac{1}{2} m v^2$ — ①.

but $v = ar$.

05

$$K.E_1 = \frac{1}{2} m_1 a r_1^2$$

$$K.E = \frac{1}{2} m_2 a r_2^2$$

$$K.E = \frac{1}{2} m_3 a r_3^2$$

total energy = $K.E_1 + K.E_2 + K.E_3 + \dots + K.E_n$.

$$= \frac{1}{2} a (m_1 r_1^2 + m_2 r_2^2 + m_3 r_3^2 + \dots + m_n r_n^2)$$

$$= \frac{1}{2} \sum_{i=1}^{n=1} m_i a r_i^2 \quad \text{--- ②.}$$

eqn ② gives expression for K.E of rotating body.

e.

→ Newton 3rd law: Newton states that every action their is reaction its known a law of motion

03

eg: If a ball is thrown is upward direction (some time it will return due to gravitation force

f. attempt and four of the following

$$\rightarrow f = 3\hat{i} + 2\hat{j} - 2\hat{k}$$

$$s = 4\hat{i} + \hat{j} + 3\hat{k}$$

but work done = f.s.

$$= (3\hat{i} + 2\hat{j} - 2\hat{k}) \cdot (4\hat{i} + \hat{j} + 3\hat{k})$$

$$= 12 + 2 - 6$$

$$= 8 \text{ joule}$$

work done is 8J

$$\begin{vmatrix} \hat{i} & \hat{j} & \hat{k} \\ 3 & 2 & -2 \\ 4 & 1 & 3 \end{vmatrix} = \hat{i}(6+2) - \hat{j}(9+8) + \hat{k}(3+8)$$

$$= 8\hat{i} - 17\hat{j} + 11\hat{k}$$



ARTS & COMMERCE COLLEGE, VADUJ.

GEOGRAPHY PAPER NO. VII
SEM: 5

MANE POOJA BHASKAR
CLASS :- F.Y. B.A.
ROLL NO. :- 599

ARTS AND COMMERCE COLLEGE, VADUJ
INTERNAL EXAM 2019 - 2020

NAME OF STUDENT MANE P. B. ROLL NO. 599
CLASS B.A. SUB. Geography PAPER NO. _____
DATE _____ SIGN. OF JR. SUPERVISOR _____

Q. NO.	1	2	3	4	5	6	7	TOTAL	MARKS
MARKS OBTAINS	5	10	10					35	35/50

प्रश्न - 1

- I. ज्वरेस्ट हे भारतातील सर्वात उंच खिखर आहे.
- II. ठुन्हाळ्यात गांगीच्या खोऱ्यात 'लू' वारे वाहतात.
- III. सरदार सरीवर प्रकल्प जमदा नदीवर आहे.
- IV. सुंदरबन जंगले त्रिभूज प्रदेशात आहेत.
- V. गोदावरी राजमहेंद्री जवळ बांगालच्या उपसागराला मिळते.

न- 2.

अ) हिमालय पर्वताच्या उठाव रचनेचे थोडक्यात वर्णन करा.

— 1) प्रस्तावना :-

उत्तरेकडील पर्वतीय प्रदेशांमध्ये भारताचा हिमालयाचा श्रम होती. या हिमालयी पर्वताची प्रदेशांमध्ये हिमालय पूर्वेकडील पर्वत पश्चिमेकडील पर्वत असे वर्णन केले जाते. हिमालय पर्वतीय प्रदेशाच लांबी सुमारे 2400 km खवढी आहे. तर रुंदी 200 ते 500 km दरम्यान आहे. अशा या हिमालयाच्या उत्पत्तीचा कालखंड विचारा घेतला असता. प्राचीन कालखंडांमध्ये हिमालयाची उत्पत्ती झाली आहे. हिमालयाची उत्पत्ती प्राचीन काळातील कमबलपाईन कालखंडांमध्ये झाली आहे. आज ज्याठिकाणी हिमालय आहे. तेथे पूर्वीच्या काळी टेथीस भावाचा समुद्रीय प्रदेश असे होता. सु-हाल लीटून व गाळाच्या संरचनातून सुस्पष्टाचे भाग उंचावली व पर्वत निर्माण झाला. हिमालय हा एकी पर्वत आहे.

I. हिमालय विभाग :-

हिमालय पर्वताचे वर्णन करित असताना हिमालयाची भौगोलिक व प्रादेशिक दृष्टीने चार विभागामध्ये विभागणी केली आहे -

1. ट्रान्स हिमालय
2. विशाल हिमालय
3. लहू हिमालय
4. लाल हिमालय.

असे भौगोलिक विभाग हिमालयाचे निर्माण होतात. या विभागांचे र-पट्टीकरण सुटीलप्रमाणे -

1. ट्रान्स हिमालय :-

यास 'तिबेट हिमालय' असेही म्हणतात. ह्या पर्वता

40-225 कि.मी. रुंद भागात पसरलेल्या आहेत. सिंधू व अमलपुत्रा या नद्या येथे उगम पावतात. या भागातून वाळणाऱ्या नद्यांमुळे येथील पर्वतरांगा विखंडित झालेल्या आहेत.

ट्रान्स हिमालयात काराकोरम, लडाख, झास्कर, कैलास इत्यादी पर्वतश्रेण्या आहेत. यातील काराकोरम हा प्रमुख पर्वत आहे. याची लांबी 800 कि.मी. आणि उंची 8500 मीटर आहे. या पर्वतात अनेक शिखरे आहेत. K2 (माउंट गॉडविन ऑस्टीन) हे काराकोरमचे व भारतातील सर्वात उंच शिखर आहे. याची उंची 8611 मी आहे.

2. विशाल हिमालय :-

यास 'मध्य हिमालय' असेही म्हणतात. याची रुंदी 25 कि.मी. आणि उंची 6100 मीटर आहे. याच्या पश्चिमेस 'नंगा पर्वत' आणि पूर्वेस 'नामचा बरवा' पर्वत आहे. विशाल हिमालयात उंच शिखरे व खिंडी आढळतात.

जगातील सर्वात उंच शिखर एव्हरेस्ट हे याच पर्वतश्रेणीत आहे. एव्हरेस्टची उंची 8848 मीटर आहे. विशाल हिमालयात काही प्रमुख खिंडी आहेत. ~~खारदुंगला~~ खारदुंगला, बुरझील व जोजीला (जम्मू-काश्मीर), बाराहापचा व श्रीपाकिला (हिमाचल प्रदेश) ह्या खिंडी प्रमुख आहेत. खारदुंगला भारतातील सर्वात उंच खिंड आहे.

3. लढु हिमालय :-

यास 'मध्य हिमालय' असेही म्हणतात. याची रुंदी 80 कि.मी. व सरासरी उंची 2500 मीटर आहे. लढु हिमालय क्षेत्रात अनेक पर्वत व डोंगर आहेत. यात शीरपंजल, द्योबाला धार, मसुरी आणि नाग तिब्बा डोंगर प्रमुख आहेत. लढु हिमालयात पश्चिम शिखरे आहेत. यातील पश्चिम शिखरे 5000 मीटर पेक्षा उंच असून ती नेहमी वफाचिह्नादित असतात.

लढु हिमालय क्षेत्रात अनेक पर्वत व डोंगर आहेत. उदा. शिमला, मनाली, कुलू, मसुरी, नैनीताल, बानीखेत, अलमोडा, दार्जीलिंग इत्यादी.

५. बाह्या हिमालय :-

यास 'बुवा हिमालय' असेही म्हणतात, या भागात शिवालिक नावाच्या टेकड्या असल्याने हा भाग 'शिवालिक हिमालय' म्हणूनही ओळखला जातो. यात हिमालयाच्या दक्षिणेकडील पश्चिमाच्या समावेष्टा होती. याची रुंदी १०-५० कि.मी. आणी उंची १०० मीटर आहे. या भागाचे वैशिष्ट्य म्हणजे येथे आढळणाऱ्या लहान-मोठ्या टेकड्या आसपाठ भाग.

भूगोलीक व प्रादेशिक रचनेच्या अभ्यास केल्यानंतर - हिमालय पर्वताची काही ठळक वैशिष्ट्ये पुढीलप्रमाणे आहेत.

हिमालयाची वैशिष्ट्ये :-

१. हिमालय हा एक छोटी पर्वत आहे.
२. हा एक नवीन छोटी पर्वत आहे.
३. हिमालयाची निर्मिती गाळाच्या संचयनापासून झाल्यामुळे यात गाळाचे थर आढळतात.
४. हिमालय हा जगातील सर्वात उंच पर्वत आहे.
५. या पर्वतात अनेक उंच शिखरे आढळतात.
६. माउंट एव्हरेस्ट हे हिमालयाचे सर्वात उंच (८८५४ मी.) शिखर आहे.

हिमालयाचे महत्त्व :-

१. हिमालयामुळे मॉन्सून वारे आडविले जाऊन भारतात पाऊस पडण्यास मदत झाली. शिवाय यामुळे उत्तरेकडील शीत वारे आडविले जाते.
२. हिमालयातून लहान-मोठ्या अनेक नद्या उगम घेतात. या नद्यांना बाराही महिने सारखे पाणी असते. त्यामुळे येथे शेती, उद्योग इ. सारख्या विकास मोठ्याप्रमाणात झालेला आहे.
३. हिमालयात विविध वनस्पती वाढतात. यांद्वारे जवळ, लाकूड, औषधी वनस्पती व गवत पुरविले जाते. गवतावर येथे पशुपालन होते.
४. येथे अमरनाथ, बद्रीनाथ, गंगोत्री ही धार्मिक ठिकाणे आसपासची प्रादेशीक ठिकाणे आहेत.

ब. भारतातील मृदाप्रकारांचे वर्गीकरण :-

1) प्रस्तावना :-

भारतातील साधनसंपत्तीपैकी मृदाही एक महत्त्वाची साधनसंपत्ती आहे. सुरुषुठ्या रचनेला अनुसरून भारताच्या वेगवेगळ्या प्रदेशात वेगवेगळ्या प्रकारची मृदा पहावयास मिळते. खडकांची रचना, गुणधर्म, प्रकार यांच्यावरती कारकांचा परिणाम होऊन मृदेच्या प्रकारांची निर्मिती झालेली आहे. भारतामध्ये गाळाची मृदा, वालुकामय मृदा, पर्वतीय मृदा, रेगूर मृदा, तांबडी मृदा, जांभी मृदा अशा प्रकारामध्ये विभाषणी करण्यात आली आहे. या प्रकारातील विवेचन खालीलप्रमाणे -

मृदेचे प्रकार :-

I. गाळाची मृदा

II. वालुकामय मृदा

III. जांभी मृदा

IV. तांबडी मृदा

V. काळी मृदा

VI. पर्वतीय मृदा

I. गाळाची मृदा (Alluvial Soil) -

भारतातील मृदाप्रकारामध्ये गाळाची मृदा हा एक प्रकार आहे. गाळाची मृदा भारतातील विषीष्ट प्रदेशामध्ये आढळते. ही मृदा सांबर, सगर, खंदर वातीसून प्रदेश या संयनातून जी गाळाची मृदा निर्मिती होते. ती सांबर या दृष्टकापासून निर्मिती होते. अशी मृदा नापीक स्वरूपाची असते. पुराच्या पाण्याच्या संयनातून जो गाळ साठला जातो. तो सगर स्वरूपाचा असतो. सुद्धम भारतातील कणांच्या संयनापासून जी गाळाची मृदा तयार होते ती खंदर स्वरूपाची असते. भारताच्या एकूण जागेच्या क्षेत्रापैकी १५ लक्ष चौ. कि. मी. क्षेत्र गाळाच्या मृदेने व्यापलेले आहे. देशाच्या ५३.५१ भागात गाळाची

मूढा आढळते. भारताच्या पूर्वेच्या अक्षांश केल्यानंतर भारतातील राजस्थान, पंजाब, हरियाणा, उत्तर प्रदेश, बिहार, पश्चिम बंगाल, आसाम, मेघालय आणि ओरिसाच्या काही भागांत ही जमीन आढळते. मुख्यतः सतलज, गंगा व यमुना आणि त्यांच्या उपनद्यांच्या खोऱ्यांत ही जमीन आहे.

गाळाच्या मूदेची काही वैशिष्ट्ये खालीलप्रमाणे निर्माण होतात —

वैशिष्ट्ये :-

- ① भारताच्या उत्तरेस पर्वत पारथ्याच्या भागात असलेल्या पठार जमीनीत भरद पदार्थ व कॉलेरियमचे प्रमाण जास्त असते. ही जमीन नापीक असते.
- ② पठार ही जमीन थोड्या करड्या रंगाची असते. यात कॉलेरियमचे प्रमाण जास्त असते. ही थोडी टणक असते; पण यातून पाण्याचा निचरा चांगल्या प्रकारे होतो. ही जमीन शुपीक असते.
- ③ खंदर ही जमीन देखील करड्या रंगाची व दाट थराची असते. या कॉलेरियमचे व पोटॅशचे प्रमाण जास्त असते. ही जमीन मऊ व शुपीक असते.
- ④ सिंधूज प्रदेशातील जमीनसुद्धा करड्या रंगाची व दाट थराची असते. यात सौद्रिय द्रव्ये भरपूर असतात.
- ⑤ या जमीनीवर दरवर्षी नवीन गाळ साचत असल्याने याची शुपीकता कायम राहते.

II. वाळवंटी जमीन (Desert Soil) -

ही भारतातील शुष्क भागात विशेषतः अरवली पर्वताच्या पश्चिमेकडील प्रदेशात आढळते. ही जमीन दक्षिण पंजाब व पश्चिम राजस्थानमध्ये आढळते. या जमीनीचे क्षेत्रफळ 1,50,000 चौ. कि. मी प्रदेश व्यापलेला आहे. वारिल प्रदेशात पावसाचे प्रमाण अतिशय कमी असून उष्णता व पाण्याची विदारण क्रिया बृहत्पट्टावर होऊन या जमीनीची निर्मिती झालेली आहे.

वाळवंटी मूदेची काही वैशिष्ट्ये पुढीलप्रमाणे आहेत. :-

वैशिष्ट्ये :-

- ① ही जमीन थोडी पांढरट रंगाची असते.
- ② या जामिनीत सौद्रिय द्रव्ये कमी असतात.
- ③ पाळवंठी जामिनीत क्षारांचे प्रमाण जास्त असते.
- ④ काही ठिकाणी या जामिनीत कॉल्सीयम द्रव्ये प्रमाण आढळत.
- ⑤ शेतीच्या दृष्टीने या जामिनीचे महत्त्व कमी आहे.

III. जांभी मृदा (Laterite Soil) -

उष्ण कटिबंधातील जास्त पावसाच्या व उंच सबल प्रदेशात ही जमीन तयार होते. जामिनीवर विदारणाची क्रिया होऊन अशी जमीन तयार होते. जास्त वजव्यामुळे या भागातील जामिनीच्या वरच्या थरातील खनिजद्रव्ये खालच्या थरात निघून जातात आणि लोहाचे अंश तेथे शिल्लक राहतात. त्यामुळे जामिनीला विटेप्रमाणे लाल रंग प्राप्त होतो. या जामिनीत ऑल्युमिनिअमचे प्रमाण अत्यंत कमी असते. बिहार-झारखंडमधील राजमहल टेकड्यांचा प्रदेश, मह्य प्रदेशातील पन्ना आणि रेवा, ओरिसा, दक्षिण महाराष्ट्र, कर्नाटक व केरळ राज्यांच्या विस्तृत भागात ही जमीन आढळते. भारतात या जामिनीचे क्षेत्र 2-5 लक्ष चौ. कि.मी. आहे.

या जांभी मृदेची वैशिष्ट्ये पुढीलप्रमाणे -

वैशिष्ट्ये :-

- ① ही जमीन लाल रंगाची असते.
- ② यात लोहाचे प्रमाण जास्त असते.
- ③ या जामिनीत लोह व ऑल्युमिनिअम ही दारक द्रव्ये जास्त असतात; पण यापेठे, फॉस्फरस व कॉल्सीयमचे प्रमाण खूप कमी असते.
- ④ ही जमीन टणक असते. नद्यांच्या काठची ही जमीन थोडी मऊ असते.

IV. तांबडी मृदा (Red Soil) :-

ही मृदा ज्या खडकांपासून बनलेली असते, त्यात लोहाचे प्रमाण जास्त असते. लोहाच्या ऑक्साईडमुळे या जामिनीस तांबडा

पिवळा रंग प्राप्त झालेला असतो. जास्त पावसाच्या प्रदेशात भूजल जमीनीतून इतर घटक मिळून जाऊन त्यात लोह खिल्लक राहिल्याने ही जमीन तयार होते. या जमीनीत मॅग्नेशीयम व पोटॅशीयम ही द्रव्ये असतात. तांबडा पिवळा रंग असलेली ही जमीन घामुठ्याने लामीवनाडू, कर्नाटक, आग्नेय महाराष्ट्र, आंध्र प्रदेश, पूर्व मध्य प्रदेश, ओरिसा आणि झारखंड या राज्यांत आढळते. या जमीनीने देशाचा 3.6 लक्ष चौ. कि. मी. इतका प्रदेश व्यापलेला आहे.

तांबड्याभूदेची / जमीनीची काही वैशिष्ट्ये खालीलप्रमाणे -

- 1) या जमीनीचा रंग लाल-पिवळा असतो.
- 2) या जमीनीत मॅग्नेशीयम व पोटॅशीयम ही घटकद्रव्ये असतात ; पण नत्रयुक्त. पोटॅशीयम ही द्रव्ये कमी असतात.
- 3) ही जमीन जास्त पिकाक नसते.
- 4) ही जमीन पातळ असते. नदीच्या काठी ही जमीन थोडी खोल असते.
- 5) या जमीनीत ज्याबरी, लाजरीचे पीक घेण्यात येतात. व नदीच्या काठी या जमीनीत भाताचे पीक घेण्यात येते.

V. काळी मृदा / जमीन (Black Soil) -

या जमीनीस रेग्वर (Regur) असेही म्हणतात.

भारतातील मृदाप्रकारांमध्ये काळी मृदा हा एक प्रकार आढळतो. स्वाभताच्या क्षुद्रपृष्ठरचनेची निर्मिती होत असताना भारतात ज्वालामुखीचे उद्रेक होऊन त्यातून पार पडलेल्या लाव्याच्या संरचनेने ही जमीन तयार झालेली आहे. ते लाव्यापासून तयार झालेली ही जमीन काळ्या रंगाची असून यात लोह, मॅग्नेशीयम, कॅल्शियम इ. घटकद्रव्ये आढळतात. विओलील या भारताच्या मते, या जमीनीची निर्मिती आग्नेय खडकापासून (बेसाल्ट व ग्रेनाईट) झालेली आहे. भारतीय द्वीपकल्पामध्ये ही जमीन आढळते. उ. कर्नाटक, दक्षिण पश्चिम आंध्र प्रदेश, महाराष्ट्र इ. ओरिसा, ड. लामीवनाडू, पश्चिम मध्य प्रदेश आणि गुजरातमध्ये अशा प्रकारची जमीन आढळते. या जमीनीने भारतीय द्वीपकल्पाचा 5-6 लक्ष चौ. कि. मी. प्रदेश व्यापलेला असून देशाच्या 18.5%, आगाव

जमीनीचा विस्तार आहे. या जमीनीची वैशिष्ट्ये खालीलप्रमाणे -

वैशिष्ट्ये -

- ① लाव्यापात्रून बनलेल्या जमीनीचा रंग काळा असतो.
- ② या जमीनीत लोह, मॅग्नेशियम व कॉल्शियम ही खनिजे असतात. मात्र यात नायट्रोजन व पोटॅशचे प्रमाण कमी असते.
- ③ या जमीनीतील मातीचे कण अतिशय दाट असतात. त्यामुळे या जमीनीतून पाण्याचा निचरा योग्य प्रकारे होत नाही. याचा परिणाम म्हणजे या जमीनीत ओलावा जास्त काळ टिकून राहतो.
- ④ उन्हाळ्यात ही जमीन कठीण बनते.
- ⑤ ही जमीन शुपीक असते.

VI. पर्वतीय मृदा :-

ही जमीन दगडगोठ्यांच्या मिश्रणाने तयार झालेली असते. या प्रदेशातील जंगले असल्याने जमीनीला सेंद्रिय द्रव्यांचा पुरवठा होतो. ही जमीन भारतातील उत्तरेकडील पर्वतीय प्रदेश (हिमालय), आसाम, मेघालय, अरुणाचल प्रदेश, विंध्य, सातपुडा, पश्चिम व पूर्वी घाट, दक्षिणेवडील पर्वतीय प्रदेश व इतर पर्वतीय क्षेत्रांत आढळते. या जमीनीने 5600 चौ. कि.मी. प्रदेश व्यापला आहे.

या जमीनीत चहा, कॉफी, फळफळावळे, मका, व्हाली-इ. चिकित्साठी उपयुक्त असते; परंतु आर्थिक उत्पादनासाठी या जमीनीला खतांचा पुरवठा करावा लागतो.

वैशिष्ट्ये :-

- ① ही जमीन हीडी लालसर असते.
- ② या जमीनीत सेंद्रिय द्रव्येही असतात.
- ③ यात पोटॅश, फॉस्फरस, नायट्रोजन ही घटकद्रव्ये आढळतात.
- ④ काही कठीण या जमीनीत चुनखडी आढळते.

प्रश्न - 3

टिपा लिहा

1. भारताचे निरपेक्ष व सापेक्ष स्थान :-

भारताचे स्थान (Location of India)

स्थानाचे वेगवेगळे प्रकार पडतात. भारताचे स्थान फुलेख 3 प्रकार आहेत. त्यापैकी दोन प्रकारचे स्पष्टीकरण फुलेखप्रमाणे —

I. निरपेक्ष स्थान :-

निरपेक्ष स्थान हे त्या देशाचे प्रत्यक्ष स्थान असून ते अक्षवृत्त व रेखावृत्तांच्या संदक्षति सांगितले जाते.

अ) अक्षांशाच्या संदक्षति:

भारताचा अक्षवृत्तीय विस्तार बराच मोठा आहे. भारत $8^{\circ} 4'$ उत्तर ते $37^{\circ} 6'$ उत्तर अक्षवृत्तांत पसरला आहे. कर्कवृत्त ($23 \frac{1}{2}^{\circ}$ उत्तर अक्षवृत्त) हे भारताच्या मध्यभागात गेले आहे.

ब) रेखांशाच्या संदक्षति:

भारताचा रेखावृत्तीय विस्तारही बराच आहे. भारत $68^{\circ} 7'$ पूर्व ते $97^{\circ} 25'$ पूर्व रेखावृत्तात आहे. $82 \frac{1}{2}^{\circ}$ पूर्व रेखावृत्त हे भारताच्या साधारणपणे मध्यभागातून जाते.

क) गोलार्धाच्या संदक्षति:

भारत उत्तर गोलार्धात (विषुववृत्तच्या उत्तरेस) तसेच पूर्व गोलार्धात मूळ रेखावृत्ताच्या (शून्य अक्षा) पूर्वेस आहे.

द) कटिबंधाच्या संदक्षति:

भारत उपकटिबंधात आहे.

II. सापेक्ष स्थान :-

कोणत्याही देशाचे सापेक्ष स्थान हे त्या देशाचे तुलनात्मक स्थान असते हे विविध बाबींच्या अनुषंगाने इतर देशांच्या तुलनेने व्यक्त केले आहे. भारताचे सापेक्ष स्थान पुढीलप्रमाणे सांगता येईल :-

1. स्थान व सीमा : जगातील इतर कोणत्याही देशाशी तुलना करता भारताचे स्थान वेगळे, वैशिष्ट्यपूर्ण आणि महत्त्वाचे आहे. भारत जगातील सर्वात मोठ्या आशिया खंडाच्या दक्षिण भागात आहे. याच्या पूर्व, पश्चिम व दक्षिण बाजूस समुद्र आणि उत्तरेस हिमालय पर्वतश्रेण्या आहेत. चीन वगळता जगातील इतर कोणत्याही देशाला अशा नैसर्गिक सीमा व वैशिष्ट्यपूर्ण स्थान लाभलेले नाही.

2. क्षेत्रफळ : भारताचे एकूण क्षेत्रफळ 32,87,269 चौ. कि.मी. असून क्षेत्रफळाच्या बाबतीत भारताचा जगात सातवा क्रमांक आहे. रशिया, कॅनडा, चीन, संयुक्त संस्थाने, ब्राझील व ऑस्ट्रेलिया हे अहा देशा भारतापेक्षा मोठे आहेत. भारताचे क्षेत्रफळ फ्रान्सच्या एक तृतीयांश व रशियाच्या एक पंचमांश आहे. भारत पाकिस्तानपेक्षा 4 पटींनी, जपानपेक्षा 8 पटींनी व ग्रेट ब्रिटनपेक्षा 12 पटींनी मोठा आहे.

3. घटक राज्ये : भारतात एकूण 28 घटक राज्ये व 7 केंद्रशासित प्रदेश आहेत भारतात घटक राज्यांची संख्या बरीच असली तरी ती संयुक्त संस्थानांच्या विम्बी आहे. संयुक्त संस्थानांत 52 घटक राज्ये आहेत.

4. भूरचना : भारताची भूरचना जगातील इतर देशांच्या मानाने वेगळी व वैशिष्ट्यपूर्ण आहे. भारताचा पृष्ठभाग मैदानी, पठारी आणि पर्वतीय आहे. भारतातील पठारी भागाचे क्षेत्रफळ 50,000 चौ. कि.मी आहे. भारताच्या उत्तरेस जम्मू-काश्मीरमध्ये केंद्र (K2) हे भारताचे सर्वात उंच 8611 मी शिखर असून लडाखमधील थारडुंगला ही जगात सर्वात उंचीवर 6633 उंच असलेली खोड आहे. भारताच्या पश्चिमेकडील बराच मोठा भाग लाववर्त.

आहे. भारताच्या भाजूणाजूस लहान-मीठी 247 खेडे आहेत.

५) समुद्रकिनारा : भारताला विस्तृत समुद्रकिनारा लाभला आहे. भारताच्या तिन्ही बाजूंनी समुद्र आहे. एवढा विस्तृत समुद्रकिनारा जगातील इतर कोणत्याही देशाला लाभलेला नाही. भारताच्या समुद्रकिनार्याची लांबी 7516.6 कि.मी. आहे.

6. नद्या : भारतातून लहान-मोठ्या अनेक नद्या वाहतात. भारतातील काही नद्यांची लांब नद्यांत गंगना लेते. उदा - गंगा (2500 कि.मी), ब्रह्मपुत्रा (2900 कि.मी) जगातील इतर नद्यांज नाहीत, अमेझोन, मिसिसिपी व ब्रायॉन्सकीव्हा या नद्यांची लांबी अनुक्रमे 6650, 6887, 3479 व 5494 कि.मी. आहे.

7. हवामान : वाळवंटी तसेच द्रुमशुद्ध असे हवामानाचे सर्व प्रकार भारतात आढळतात. जास्त पर्जन्याची तसेच कमी तापमानाची ठिकाणेही भारतात आहेत. मॉन्सूनराम (मेद्यालय) हे सर्वात जास्त (1197 cm.) पर्जन्याचे, गंगापूर (राजस्थान) हे जास्त तापमानाचे (50°C) आणि द्रास (काश्मीर) हे कमी तापमानाचे (-40°C) ही ठिकाणे भारतात आहेत.

8. नैसर्गिक वनस्पती : वनस्पतीशास्त्रज्ञांच्या मतानुसार जगात वनस्पतीचे एकूण 3 लाख प्रकार आहेत. पैकी भारतात 49000 प्रकारच्या वनस्पतींच्या जाती आढळतात. वाळवंटी वनस्पतीपारून ते द्रुम प्रकारच्या वनस्पतीपर्यंत सर्व प्रकारच्या वनस्पती भारतात आढळतात.

9. खनिजे : भारतात 30 प्रकारची खनिजे सापडतात. यात मँगनीज व अक्षक ही खनिजे प्रमुख आहेत. मँगनीज उत्पादनात भारताचा जगात राशीयानंतर दुसरा क्रमांक आहे. अक्षक उत्पादन कर्णाट. भारत जगात अक्षक देखा आहे. इतर खनिजे व उजसाधनांच्या बाबतीत भारताची स्थिती साधारण आहे.

2. धूप-संधारण -

जामिनीची धूप हा भारतीय कृषी व्यवसायातील एक गंभीर प्रश्न आहे. निरक्षराला प्रकरांनी जामिनीची धूप होत राहिली तर जामिनीचे वरचे स्तरीक थर नाहीसे होऊन अनेक प्रदेश शुष्क आणि ओसाड होतील. म्हणून जामिनीची धूप थांबविणे आवश्यक आहे. जामिनीची धूप थांबविण्याचे काही महत्त्वाचे उपाय पुढील प्रमाणे आहेत -

अ. वृक्षारोपण : जामिनीवर झाडे लावल्यास जामिनीची धूप थांबते; कारण वनस्पतीमुळे जामिनीचे त्वारा, पाऊस व वाऱ्यापाण्यामुळे संरक्षण होते. झाडांमुळे वाऱ्याचा वेग मंदावून त्याचा जामिनीवर होणारा आघात कमी होतो, तसेच वनस्पतीमुळे पावसाचा झारा जामिनीवर होत नाही. त्याचप्रमाणे झाडांची मुळे जमीन छट्ट धरून ठेवतात. त्यामुळे वाऱ्यापाण्यामुळे जामिनीची झीज होत नाही. भारताच्या अनेक भागांत याकरिता वननिर्मिती करण्यात येत नाही.

ब. नद्यांवर बांध घालणे : नद्यांच्या पाण्यामुळे जामिनीची झीज होते; म्हणून नद्यांच्या वरच्या भागात बांध घातल्यास पाण्याचा वेग मंदावून जामिनीची धूप होणे थांबते. याकरिता भारतातील अनेक नद्यांवर धरणे बांधण्यात आली आहेत.

क. शेतात बांध घालणे : जमिनीवर उतार असल्यास जामिनीवरून वाऱ्याच्या प्रवाहामुळे जामिनीची धूप होते. अशा शेतात उताराच्या दिशेने बांध घातल्यास उंच भागाकडून वाऱत येणारी माती, गाळ इ. पदार्थ कमी उंचीच्या भागात सावून, जामिनीचा उतार कमी होऊन जमीन साधारण सपाट होते. एकदा जमीन सपाटविली आली म्हणजे प्रवाह निर्मिती होत नाहीत व त्यामुळे जामिनीची धूप होणे थांबते.

ड. पायऱ्या - पायऱ्यांची शेती : ज्या ठिकाणी उतारावर शेती होते, अशा ठिकाणी पायऱ्या तयार करून शेती केल्यास जामिनीची झीज कमी प्रमाणात होऊन जामिनीची धूप होण्यापासून मोठ्याप्रमाणात आळा बसतो.

इ. प्रवाहाच्या काळकोनात नांगरणी : नांगरणीच्या पद्धतीवरही जामिनीची धूप अवलंबून असते. जामिनीवरील प्रवाह ज्या दिशेने वाहतात त्यांना समांतर नांगरणी केल्यास जामिनीची धूप अधिक प्रमाणात होते; परंतु प्रवाहाच्या काळकोनात किंवा समीच्यता रेषांच्या दिशेने नांगरणी केल्यास जामिनीची धूप हीणे कमी होते.

ई. चराकू जामिनीचा व्यवस्थित उपयोग : ज्या जामिनीवर गावताचे आच्छादन असते त्या जामिनीची धूप होत नाही. अशा जामिनीवरील गावताच्या व्यवस्थित उपयोग झाला पाहिजे. काही भागांत चराकू झेबात मीठ्या प्रमाणात जनावरे ओडली जातात. ही जनावरे गावत खोदून टाकतात शिवाय त्यांचे पायांनी जमीन ~~अ~~ करली जाऊन जामिनीची धूप होते. याचा अर्थ चराकू जमिनीचा उपयोग करू नये असा होत नाही; पण चराकू जमिनीचा व्यवस्थित योग्य प्रकारे उपयोग झाला पाहिजे.

फ. पूरनियंत्रण : भारतातील नद्यांना येणाऱ्या पुरामुळे जामिनीची धूप मीठ्या प्रमाणात होते, तसेच आसपास पाणी साठते. दामोदर, चंबळ, कोसी इ. नद्यांच्या खोऱ्यात पुरामुळे जामिनीची धूप आधी पाणी साठणे ही एक समस्या झाली आहे. नद्यांवर बांध घातल्यास पुराची तीव्रता कमी होते. स्वातंत्र्यानंतर भारतात अनेक नद्यांवर बांध घालण्यात आल्याने जामिनीची धूप होण्याचे प्रमाण कमी झाले आहे.

सुदा / जमीन अवनति थांबविण्याचे इतर उपाय :

1. जामिनीला आवश्यक तेवढा पाणी पुरवठा करणे यामुळे जमीन दलदल यंत्र बनणार नाही अशी जामिनीत आर्सेचे प्रमाण वाढणार नाही.
2. समुद्राच्या भूरीची पाणी किनाऱ्याजवळील शेतजामिनीवर पसरणार नाही, यासाठी समुद्र किनाऱ्यावर बांध घालणे.
3. जामिनीचा कस ठिकून राहणा यासाठी जामिनीला नैसर्गिक खतांचे (विशेषतः शीणखत) पुरवठा करणे.

3. गंगा नदी जलप्रणाली

गंगा ही हिमालय पर्वतात गंगोत्रीजवळ 'आगीरथी' या नावाने उगम पावते. पुढे देवप्रयागजवळ तिचा अलकनंदानदी या संयुक्त प्रवाहानंतर नदीला 'गंगा' हे नाव प्राप्त होते.

सुरूवातीला या नदीची रुंदी अतिशय कमी आहे. पुढे हिची रुंदी व खोली वाढत जाते. हरिद्वारनंतर ही नदी मैदानी प्रदेशात प्रवेश करते. मैदानी प्रदेशात या नदीचे पात्र रुंद होते, तसेच मैदानी प्रदेशात नदीची दरी उथळ बनते. ही नदी उत्तरांचल, उत्तरप्रदेश, बिहार, उत्तर झारखंड व पश्चिम बंगालमधून वाहत जाऊन बंगालच्या उपसागराला मिळते. या नदीची लांबी 2525 कि.मी. आहे. ही भारतातील सर्वात मोठी नदी आहे. हिचे क्षेत्र 9,51,600 चौ. कि.मी. आहे. कानपूर, पाटणा इ. मोठी शहरे, तसेच हरिद्वार, काशी इ. धार्मिक ठिकाणे गंगेच्या काठावर वसलेली आहेत.

गंगा नदीचा एक प्रवाह बांगलादेशातून येतो आहे. या नदीच्या दोन्ही बाजूंना विस्तृत पुर मैदाने तयार झालेली आहेत. या नदीने आपल्या भुवारी फार मोठा सिंधुज प्रदेश तयार केला आहे. हा जगातील सर्वात मोठा सिंधुज प्रदेश आहे. याचे क्षेत्र 51,300 चौ. कि.मी. आहे.

गंगेची आर्थिक महत्त्व: गंगा केवळ धार्मिक दृष्टीनेच महत्त्वाची नसून आर्थिक दृष्टीनेही महत्त्वाची आहे.

1. गंगा नदीच्या खोऱ्यातील जमीन अतिशय सुपीक आहे.
2. या नदीच्या खोऱ्यात जलसिंचनाचा विकास झालेला आहे.
3. सुपीक जमीन व जलसिंचनामुळे गंगेच्या खोऱ्यात शेतीची प्रगती झालेली आहे.
4. ही जलवाहकरीस उपयुक्त आहे.
5. या नदीच्या खोऱ्यात जलविद्युत निर्मिती केली जाते, त्यामुळे येथे उद्योगधंद्यांचा विकास झालेला आहे.

6. या नदीच्या काठावर मीठी शहरे वसली आहेत. कानपूर व पाठणा ही शहरे गंगेच्या काठावर वसली आहेत. अलाहाबाद हे शहर गंगा व यमुनेच्या काठावर वसले आहेत.

7. हरिद्वार, काशी ही धार्मिक ठिकाणे या नदीच्या काठावर वसले आहेत.

गंगेच्या उपनद्या : यमुना, घाग्रा, गंडक, कोसी, सोन इ. गंगेच्या प्रमुख नद्या उपनद्या आहेत.

4. भारतातील पर्जन्याची वैशिष्ट्ये :-

भारतातील पर्जन्याची वैशिष्ट्ये सहा फुटीलप्रमाणे आढळतात -

1. भारतात 90% पाऊस नैऋत्य मोसमी वाऱ्यांपासून पडतो.
2. भारतात विषीष्ट काळातच पाऊस पडतो. म्हणजेच भारतातील पाऊस मोसमी स्वरूपाचा आहे.
3. भारतातील पाऊस अनिश्चित व अनियमित स्वरूपाचा आहे. या पाऊस कधी नवकर सुरू होतो, तर कधी रुशिरा सुरू होतो. कधी नवकर संपतो, तर कधी रुशिरा संपतो. कधी जास्त पडतो तर कधी कमी पडतो.
4. भारतातील पर्जन्याच्या वितरणावर समुद्रापासूनचे अंतर व सूर्यकिरणेच्या परिणाम झालेला आढळतो.
5. भारतात पर्जन्याची विभागणी विषम स्वरूपाची आहे. काही भागात खूप, काही भागात साधारण जास्त, काही भागात मध्यम, तर काही भागात फारच कमी पाऊस पडतो.
6. भारतात पडणारा पाऊस बहुतांश मुसळधार असतो.

Arts and Commerce College, Udduj
Rehearsal Examination 2019-20
English compulsory paper - B
Class - B.A I Semester - II



Name - Patel Nagina Ajam

Div - A

Roll No - 81

Sem - II

Sub - English compulsory paper - B

30
50

A handwritten signature in red ink, possibly 'Nagina', is written over the numbers 30 and 50.



ARTS AND COMMERCE COLLEGE, VADUJ.

Paper No : VII

Subject - Geography.

Pepax : VII

Name : Gcharge Trypti Sambhaji

Class : T.Y. B.A

Roll No : 584.

ARTS AND COMMERCE COLLEGE, VADUJ INTERNAL EXAM

2019-2020

NAME OF STUDENT Gcharge T.S. ROLL NO. 584

CLASS B.A SUB. Geography PAPER NO. _____

DATE _____ SIGN. OF JR. SUPERVISOR _____

QUE. NO.	1	2	3	4	5	6	7	TOTAL	MARKS	SIGN.
MARKS OBTAINS									33	
									52	

B.Sc.(Part-I) (Semester-I)

Date-17-10-2019

Time: 10.00AM to 12.00pm

PHYSICS {PAPER-2}

Examination, Oct.-2019
Total marks-50

(10)

- Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Draw neat labeled diagrams whenever necessary.
3) Figures to the right indicate full marks.

Que.1) Select the correct alternative form the following.

- 1) SI unit of gravitational constant is -----
a) Nm^2Kg^2 b) Nm^2Kg^{-2} c) $NmKg^2$ d) none of these
- 2) Period of satellite does not depend upon -----
a) radius of earth b) mass of earth c) mass of satellite d) both a and b
- 3) The total energy of the body performing SHM is E, then average kinetic energy of the body
a) E b) $E/2$ c) 2E d) $E/4$
- 4) The vibratory motion of body is heavily damped if the damping force ----- restoring force.
a) much greater than b) much less than c) equal d) none of these
- 5) The planetary orbits around the sun are
a) circular b) elliptical c) parabolic d) hyperbolic
- 6) period of geostationary satellite is
a) 12hrs b) 18hrs c) 24hrs d) 36hrs
- 7) A plane perpendicular to neutral surface is called-----
a) plane of bending b) axis of bending c) neutral bending d) neutral axis
- 8) The motion of torsional pendulum is
a) uniform linear motion b) accelerated linear motion c) angular SHM d) linear SHM
- 9) The quantity YAK^2 is called -----
a) geometrically moment of inertia b) flexural rigidity c) bending moment d) radius of gyration
- 10) A small amount of liquid set free in the air takes spherical shape because of its-----
a) high density b) elasticity c) viscosity d) surface tension

Que.2) Attempt any two of the following.

(20)

A) Show that the period of revolution of satellite is directly proportional to the cube of orbital radius.

B) what is damped oscillatory motion. Obtain differential equation of damped oscillatory motion and expression for displacement(x)

C) Derive an expression for bending moment of horizontal beam fixed at one end and loaded at other end

Que.3) Attempt any Four of the following

(20)

a) Give application of satellite

b) what is meant by central force

c) state keplers laws of planetary motion

d) what is forced vibration .obtain differential equation of forced vibrations

e) write note on geostationary satellite.

f) what is cantilever? Derive an expression for the depression of the free end of a cantilever due to a load

(20)

Q2. Attempt any two of the following.

- a) What is pressure microphone? Explain principal, construction, and working of pressure microphone.
- b) Explain analytically, the resultant amplitude of two SHMs acting at right angle to each other and having phase difference α .
- c) Find an expression for the total energy of coupled system of two pendula coupled by spring.

(20)

Q3. Attempt any four of the following

- a) Define intensity of sound and explain loudness of sound.
- b) Explain Normal modes of coupled oscillations.
- c) Explain use of Lissajous figures.
- d) What is necessity of baffle in loudspeaker.
- e) Explain detection methods of ultrasonic waves.
- f) Explain transducers and their characteristics.



ARTS AND COMMERCE COLLEGE, VADUJ
INTERNAL EXAM 2019-2020

NAME OF STUDENT: Mulla Safiya Tajuddin Roll No. 1067

CLASS: B.Sc - I S physics SEMESTER: II

DATE: 17-10-2019 OF JRS: prcyu

Q. NO.	1	2	3	4	5	6	TOTAL MARKS	SIGN.
MARKS OBTAINS	10	20	20				50	<i>[Signature]</i>

- Q.1) 1) SI unit of gravitational constant is $\text{Nm}^2 \text{kg}^{-2}$
- 2) period of satellite does not depend upon mass of ~~the~~ satellite. ~~earth~~.
- 3) The total energy of body performing SHM is E , then average kinetic energy of the body $E/2$.
- 4) The vibratory motion of body is heavily damped if damping force much greater than restoring force.
- 5) The planetary orbits around sun are elliptical.
- 6) period of geostationary satellite is 24 hrs.
- 7) A plane perpendicular to neutral surface is called plane of bending.
- 8) The motion of torsional pendulum is angular SHM.
- an

ARTS & COMMERCE COLLEGE VADUJ
B.Sc. Part-II, Mid Term Test
Chemistry Paper-VI
Industrial Chemistry

Instructions : 1) All questions are compulsory 2) figures of the right indicate full marks. 3) Draw neat labelled diagrams wherever necessary.

Q. I) Choose the correct alternative for each of the following and rewrite the sentences.

Q.1) Shaving soap is a mixed soap that contain excess of ...

- a) glycerol b) stearic acid
- c) soda ash d) perfume

Q.2) Linear alkyl benzenes are used to make surfactant.

- a) SLS b) LAS
- c) AOS d) none of these.

Q.3).....oxide has self healing property.

- a) Cu b) Al
- b) Ni d) Cr

Q.4) If impurity present in technical metal is less active than it self, its corrosion.....

- a) stops b) retards
- c) promotes d) reduces

Q.5) Distillation flask is also called as

- a) reboiler or pot b) condenser
- c) receiver d) any of these

Q.6) Distillation using rapidly rotating motor driven spiral band is calleddistillation.

- a) spinning band b) fractional

- c) isopiestic d) kugelrohr

Q.7) Pellet mills areagglomerators

- a) compaction b) non-compaction
c) grinding d) compression

Q.8) Molality of a solution is nothing but the number of moles of solute per.....of solvent.

- a) 1000ml b) 1000g
c) 100ml d) 100g

Q.9) H_2SO_4 is called asacid.

- a) dibasic b) monobasic
c) tribasic d) non of these.

Q.10) Still contains

- a) reboiler b) condenser
c) receiver d) all of these

Q.II) Answer any Two of the following (20)

- a) Explain with diagram of laboratory scale vacuum distillation.
b) Explain the manufacture of soap Boiling or Hot process.
c) State and explain differential aeration principle with suitable example.

Q.III) Answer any 4 of the following (20)

- a) Explain zwitterionic or ampholytic detergents and the preparation of Teepol and deriphat.
b) What are problem of paper industry? Explain features of good paper industry ?
c) A block diagram for sulphuric acid plant.
d) Describe, electrolysis, faraday's laws and cathode efficiency.
e) Mention types of condensers, Explain any two.
f) Distinction between classical and industrial chemistry.

ARTS AND COMMERCE COLLEGE, VADUJ

INTERNAL EXAM

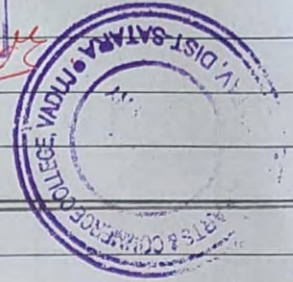
20 19-20 20

NAME OF STUDENT JADHAV RUTUJA ROLL NO. 10

CLASS ~~SC~~ B^C SUB. Industrial Chem PAPER NO. VI

DATE 15/10/2019 SIGN. OF JR. SUPERVISOR

QUE. NO.	1	2	3	4	5	6	7	TOTAL	MARKS	SIGN.
MARKS OBTAINS								20		



- Q1 1 ✓ stearic acid
- Q2 1 ✓ LAS
- Q3 1 ✓ Cr
- Q4 1 ✓ promotes
- Q5 1 ✓ Reboiler or pot
- Q6 1 ✓ spinning band
- Q7 1 ✓ compression
- Q8 1 ✓ Loong
- Q9 1 ✓ diabasic
- Q10 1 ✓ all of These.

ARTS & COMMERCE COLLEGE VADUJ

B.Sc. Part-II, Mid Term Test

Chemistry Paper-I

Organic Chemistry

Instructions : 1) All questions are compulsory 2) figures of the right indicate full marks. 3) Draw neat labelled diagrams wherever necessary.

(10)

Objective Types Questions.

Select the most correct alternative from among those given below.

Q.1) The general formula of cyloakanes is

- a) $C_n H_{2n} + 2$ b) $C_n H_{2n}$
c) $C_n H_{2n-2}$ d) $C_n H_{2n+2}$





Q.2) Cycloalknes on treatment with halogens form.....

- a) halocycloalkane b) haloalkane
c) dihalo cycloalkane d) all of these

Q.3) Optical inactivity of mesotartaric acid is due to the presence fo symmetry.

- a) alternating axis of b) centre of
c) plane of d) proper axis of

4) Resonance is shown by arrow.

- a)  b) 
c)  d) 

Q.5) Nucleophiles are.....

- a) electron loving b) electron hating
c) nucleus loving d) nucleus hating

Q.6) The intermediate electronic state of moleculle for which different electronic arrangements are possible are called.....

- a) Inductive effect b) electromeric effect

- c) hyper conjugation d) resonance

Q.7) Non-super impossible mirror image of an optically active compound can not be

- a) optical antipodes b) diastereomers
c) enantiomers d) enantiomorphs

Q.8) Any cyclic planar and fully conjugated molecule containing $(4n+2)n$ electron is

- a) non- aromatic b) antiaromatic
c) aromatic d) pseudoaromatic

Q.9) Correct structure of benzene was proposed by

- a) Dewar b) faraday
c) kekule d) claus

10.) The molecular orbital of benzene

- a) carries six delocised electrons
b) shields the 6- framework of benzene from both sides
c) acts as a source of electron for electrophilic attack
d) all of these

Q.2) Answer any two of the following (20)

a) define carbanion ? Give any two methods of preparation of carbanion. Explain stability of carbanion.

b) Explain geometrical isomerism of oximes. Draw the structures of geometrical isomers of following oximes. Give their names.

- a) butaraldoxime b) methyl phenyl ketoximer
c) benzyl ethyl ketoxime d) formaldoxime

c) Discuss the mechanism of nitration and sulphonation of benzene.

Q.3) Answer any 4 of the following (20)

a) Discuss hyperconjugation w.r.t. toluene.

b) Explain molecular orbital picture of benzene

c) Explain friedal craft's reactions.

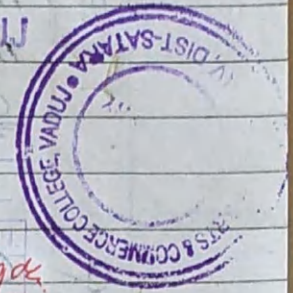
d) Explain the reaction oxidation ozonolysis.

e) What are aromatic and non- aromatic compounds? Explain with examples.

f) What are dienes? How they are classified?

ARTS AND COMMERCE COLLEGE VADLI
INTERNAL EXAM

NAME OF STUDENT Ingle Mayur Subhash
CLASS F.Y. B.Sc. Chemistry. II
DATE 15/10/2019 SIGN. OF JR. S



Q. NO.	1	2	3	4	5	6
MARKS OBTAINS						

19
19/10/19

- Q.1.
1. The general formula of cycloalkanes is $C_n H_{2n-2}$
 2. Cycloalkanes on treatment with halogens form all of these.
 3. Optical inactivity of mesotartaric acid is due to the presence of plane of symmetry.
 4. Resonance is shown by \longleftrightarrow arrow.
 5. Nucleophiles are nucleus ~~electron~~ loving.
 6. The intermediate electronic state of molecule for which different electronic arrangements are possible are called Inductive effect
 7. Non-super impossible mirror image of an optically active compound can not be diastereomers.

8. Any cyclic planar and fully conjugated molecule containing $(4n+2)n$ electron is aromatic

9. Correct structure of benzene was proposed by kekule.

10. The molecular orbital of benzene, all of these

Q.2.a] Carbanion - The ionic orbital of the negative compound is called as carbanion.

Two methods of preparation of Carbanion

① Structure.

② Stability -

The stability is also divided as given type.

① displacement.

② rearrangement reaction.

③

* Stability of carbanion -

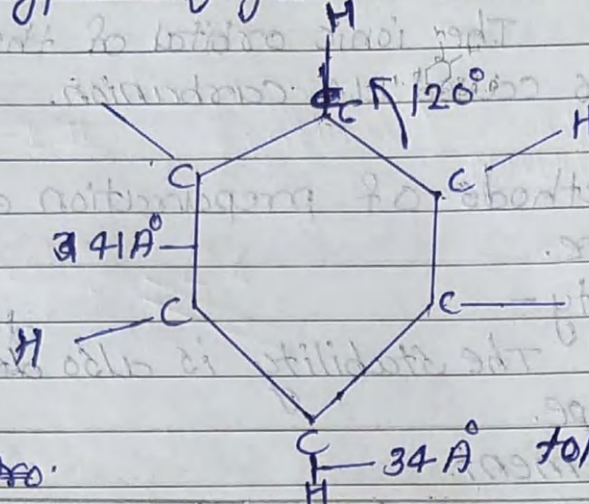
The stability is also divided as given type.

① displacement.

② rearrangement reaction.

b]

Q.3. a] Hyperconjugation toluene:-



e] Aromatic Compound:-

Aromatic Compound are planar, cyclic stable conjugated Compound having $(4n+2)$ π electron.

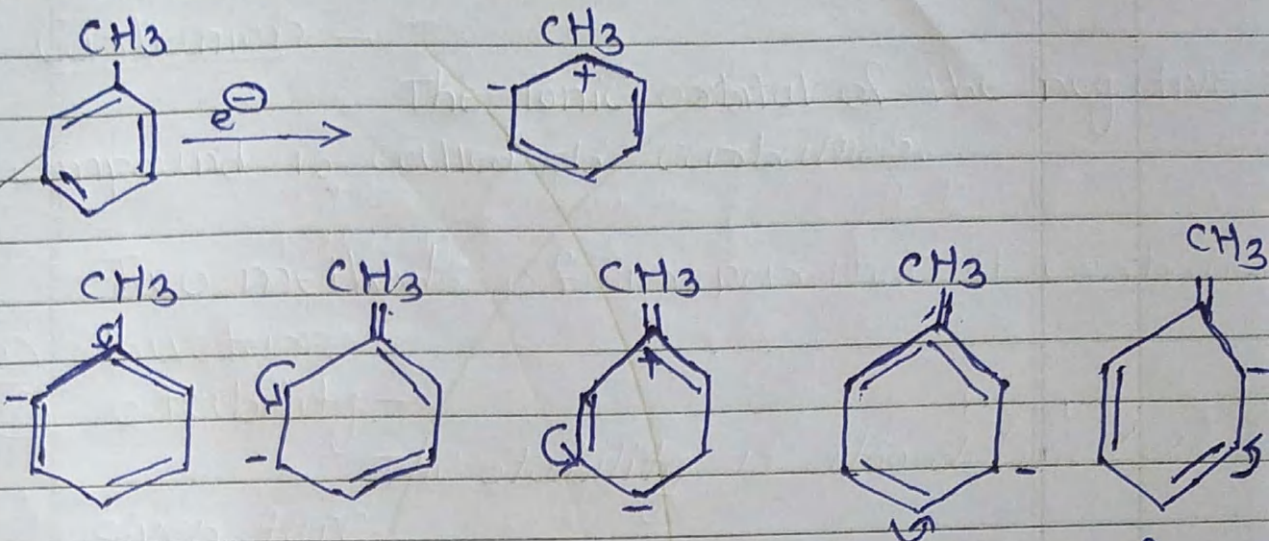
Non-aromatic Compound:-

Non-aromatic compound are planar unsaturated cyclic compound having $(4n)$ π electrons but not lacking or losing π Electron loop.

b] molecular orbital picture of benzene

① They are aromatic compound, they electronic state of molecules different for which electronic arrangement.

② The molecular orbital of benzene carries six delocalised electrons ③ they acts as a source of electron for electrophilic attack, ④ molecular structure of benzene is ~~pro~~ was proposed by Kekule. ⑤ they shields the σ -framework of benzene from both sides.



molecular orbital picture of benzene.

Q) Friedel craft's reaction -



ARTS AND COMMERCE COLLEGE VADUJ
INTERNAL EXAM

NAME OF STUDENT: Mulla Satiya Tajuddin, Roll No. 1067
CLASS B.C. SUB. Botany -I
DATE 18-10-2019, N. OF _____

QUE. NO.	1	2	3	4	5	IGN.
MARKS OBTAINS	10	18	19			49

10
18
19

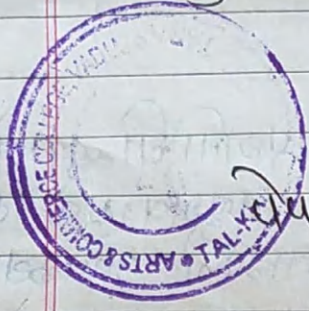
47

- Q.1.
- 1) Bacteria were first discovered by Leeuwenhoek.
 - 2) Comma-shaped bacteria known as Vibrio.
 - 3) Lactobacillus plantarum used in dairy industry for production of butter, cheese and curd.
 - 4) When any organism produces its own food material it is referred as autotrophic.
 - 5) M. P. Ayyangar is recognised as father of India phycology.
 - 6) In spirogyra function of pyrenoid is CO₂ accumulation.
 - 7) Stone wort is referred for members of class Charophyceae.
 - 8) Nostoc is an example of prokaryotic algae.
 - 9) A branch of botany deals with study of

$$5+10+15 = \frac{30}{40}$$

2019-20

कुला व वाणिज्य महाविद्यालय वडोज.



नाम: — सदाने पुजा मनोहर

वर्ग: — B.A भाग-3

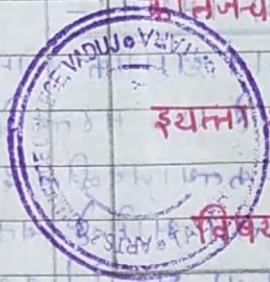
परिचय नं: — 7 प्राचीन भारताचा इतिहास

पोल नं: — 465

प्र. 1 ला रिकाम्या जागा भरा.

- 1) नेवासे हे एक प्रसिद्ध जवाश्मयुगीन ठिकाण होय.
- 2) हंड्या शंस्कृतीतील महाखान ब्रह्म मोजेजादे येथे लाप. केली.
- 3) वेद काळात ग्रामाचा प्रमुखास ग्रामणी म्हणत.
- 4) जैन धर्मातील 24 वे मौर्यकास महावीर होते.
- 5) मौर्य काळात जमिन महसुल ठेवून उत्पन्नाचा 1/4 भाग वसूल करत.

नाव - शीनल शिवाजी महाभुनी IPSI



कॉलेजचे नाव - कला वाणिज्य प्रशासक विद्यालय वडोज

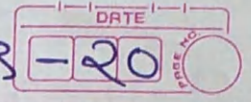
इयत्ता :- डी. पी. भा. मा. नुकडी - अ. शी. मा. तं. व. - 360

विषय :- H. D. R. M.

3/50

- 1) भारतीय ब्राम्ही समाज केशवचंद्र सेन यांनी स्थापन केला.
- 2) रामकृष्ण मिशनची स्थापना स्वामी विवेकानंद यांनी केला.
- 3) सत्यार्थ प्रकाश हा ग्रंथ यांनी लिहला.
- 4) मराठी सन्तिया शिवट हा स. 1818 साली झाला.
- 5) महात्मा फुले यांनी शेतकऱ्यांचे पारिस्थितीचे वर्णन करव्यासाठी लिहलेल्या ग्रंथाचे नाव शेतकऱ्यांचा आसूड लिहले.
- 6) मी हिंदु म्हणून जन्मली तरी हिंदु म्हणून मरणार नाही असा विचार डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी मांडला.
- 7) डॉ. आंबेडकर व महात्मा गांधी यांच्यात पुणे करार झाला.
- 8) स्वातंत्र्य मजुर पक्षाची स्थापना यांनी झाली.
- 9) छ. शाहु महाराजांचे हत्क विधान यांनी झाला.
- 10) छ. शाहु महाराजांच्या विधवा सुब्बेचे नाव होते.

सराव प्रश्नपत्रिका सन - २०१९-२०



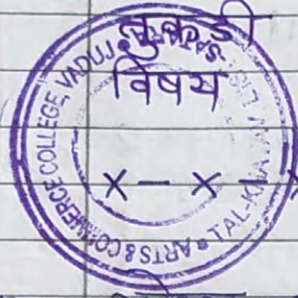
विद्यार्थ्यांचे नाव :- खटावकर मयुरी पांडुरंग

इयत्ता :- F.Y.B.A.

रोल नं. :- 58

A. मराठी.

विषय :-



X - X

प्र. 1. योग्य पथयि निवडा.

(10)

1. बापु कोणत्या कॉलेज मध्ये शिकायला गेला.
→ आंबा
2. खुबक्या बैल किती रुपयांना विकला.
→ 150.
3. पढीने कोणत्या दव्हान जिव दिला.
→ जांभळदव्ह
4. तात्या साणपाला मुलगा कोठे नोकरी करीत होता.
→ औरंगाबाद.
5. तात्या साणपाला किती मुलं होती.
→ तीन.
6. पुतळीच्या आईच्या काय खाण्याची वासना झाली.
→ सागुती.
7. आबा देसायला किती खंडी ज्वारी झाली.
→ चार
8. बापु काय विकत स्व होता.
→ टोमॅटो.

Arts And Commerce College ,Vaduj ,Tal- Khatav, Dist-Satara
BSc-I Mid Term Examination (2019-20)
Zoology Paper- II DSC 16 A (Animal Physiology)

Date: 19.10.2019

Time:12.30 pm to 02.30 pm

(50 Marks)

Q1) Select the correct alternative from of the following

(10 Marks)

- A) ----- It is the largest gland and lies in the region of ear.
a) Parotid gland b) Sub-maxillillary gland
c) Sub-lingual gland d) None of the above
- B) When more than two processes comes out from the cell body and usually one is very Long called-----.
a) Dendrites b) Axon c) Myelin sheath d) Neurofibrill.
- C) These are cells with many cytoplasmic processes-----.
a) Oligodendrocytes b) Ependyma c) Astrocytes d) Microglia
- D) Any behaviour of a living organism that results from an external or internal stimulus Is called -----.
a) Impulse b) Response c) Stimulation d) Conduction
- E) Gastric gland secretes-----.
a) Pancreatic juice b) Gastric juice c) Succus Entericus d) Bile
- F) The structural and functional unit of excretory system is-----.
a) Heart b) Lung c) Kidney d) Stomach
- G) The rate of inspiration and expiration is termed----- .
a) Respiratory rate b) Inhalation c) Exhalation d) Lung capacity.
- H) Saliva contains-----.
a) Mucus and salivary amylase b) Mucus and proteases
c) Mucus and trypsin d) Mucus and lipase
- I) The cardiac cycle consists of period of contraction known as-----.
a) Diastole b) Systole c) Protodiastole d) Isomeric contraction.
- J) These are called white corpuscles because they are colourless. -----.
a) Erythrocytes b) Leucocytes c) Platelets d) None of the above.

Q2) Attempt any two of the following

(20 Marks)

- A) What is digestion? Describe in detail mechanism of digestion of food in intestine.
B) Give an account of physiology of urine formation.
C) Describe the mechanism of transport of gases.

Q3) Write short note (any four) of the following

(20 Marks)

- A) Haemoglobin
B) Nerve cell / Neuron
C) Gastric digestion
D) Ultrafiltration
E) Pacemaker
F) Structure of nephron.

ARTS AND COMMERCE COLLEGE, VADUJ
INTERNAL EXAM

2019 - 2020

Page No.	
Date	

NAME OF STUDENT Jagtap K.S

ROLL NO. 1058

CLASSIFY. BS & SUB. Zoology

PAPER NO. II

DATE 19-10-19 SIGN. OF JR. SUPERVISOR

QUE. NO.	1	2	3	4	5	6	7	TOTAL	MARKS	SIGN
MARKS OBTAINS	7	11	13					31	31	Jagtap



Q 1] MCQs

A] ~~Parotid~~ gland It is the largest gland & lies in the region of ear.

B] When more than two processes comes out from the cell body & usually one is very long called Dendrites.

C] These are cells with many cytoplasmic processes Astrocytes Microglia

D] Any behaviour of a living organism that results from an external or internal stimulus is called Response

E] Gastric gland secrete Gastric juice

F] The structural & functional unit of excretory system is Kidney.

ARTS & COMMERCE COLLEGE, VADUJ

Mid Term Examination 2019-20

B.Sc. I

Sem I

Zoology Paper-I

Total Marks – 50

Animal Diversity - I

- Instruction : 1) All questions are compulsory.
2) Draw neat and labelled diagrams wherever necessary.
3) Figures to right indicates full marks.

Q.1 Choose correct alternatives.

(10)

- is a flagellated protist.
a) Euglena b) paramoecium c) Amoeba d) Diatom
- Through ostia -----.
a) CO₂ is given out b) Ammonia is given out
c) Egestion takes place d) Water is taken in the body
- Cormidia are seen in -----
a) Hydra b) sea anemone c) physalia d) Aurelia
- is example of phylum Platyhelminthes.
a) Spongilla b) Taenia solium c) Ascaris lumbricoides d) Hydra
- The adult Ascaris is found in ----- of man.
a) Liver b) Lung c) Stomach d) Intestine
- Class ----- belongs to phylum Annelida.
a) Hirudinea b) Crustacea c) Insecta d) Gastropoda
- Primary host of Taenia solium is -----
a) Man b) Cat c) pig d) Bat
- Total number of moults in life cycle of Ascaris are -----
a) four b) three c) five d) two
- Spongocoel in sycon is lined by -----
a) Collenocyte b) Choanocytes c) pinacocytes d) Thesocytes
- Gonophore is a degenerated -----
a) Gonozoid b) Gastrocooid c) Gonopalon d) Medusa

Q.2 Attempt any TWO of following.

(20)

- Describe canal system in Sycon and state its' significance.
- Describe parasitic adaptation of Taenia solium.
- Explain metamorphosis in insect/

Q.3 Write short notes on any FOUR :

(20)

- General characters of kingdom Protista.
- Amoeboid movement.
- Metamerism in Annelida
- General Characters of Phylum Echinodermata
- Significance in torsion
- parasitic adaptations in Ascaris.

ARTS AND COMMERCE COLLEGE YADUJ
INTERNAL EXAM 2019 - 2020

NAME OF STUDENT: Mulla Satiya Tajuddin. 1067
CLASS: B.Sc - Zoology
DATE: 19-10-2019. Exam - I

Q. NO.	1	2	3	SIGN.
MARKS OBTAINS	9	10	18	

43
50

- Q. 1.
1. Euglena is flagellated protist.
 2. Through ostia water is taken in the body.
 3. Cormidia are seen in Physalia.
 4. Taenia Solium is an example of phylum Platyhelminthes.
 5. The adult Ascaris is found in intestine of man.
 6. class Hirudinea belongs to phylum Annelida.
 7. Primary host of Taenia Solium is Man.
 8. Total number of moults in life cycle of Ascaris are four.
 9. Spongocoel in spon is lined by pinacocytes.
 10. Gonophore is a degenerated medusa.

9
10

ARTS & COMMERCE COLLEGE, VADUJ

Mid Term Examination 2019-20

B.Sc. II

Sem III

Zoology paper V

Total Marks – 50

Animal Diversity - II

Instruction : 1) All questions are compulsory.

2) Draw neat and labelled diagrams wherever necessary.

3) Figures to right indicate full marks.

Q.1 Multiple choice questions.

(10)

1. Poison glands of poisonous snakes are modified -----
a) Mucous gland b) Gastric gland c) intestinal gland d) salivary gland
2. Pseudoplacentation is seen in -----
a) *Pipa dorsigera* b) *Ichthyophis* c) Toad d) Marsupial toad
3. Warm blooded animals are present in class -----
a) Pisces b) Amphibian c) Reptilian d) Mammalian
4. ----- is example of Agatha
a) Turtle b) Pigeon c) Bat d) Maxine
5. Notochord is present from head to tail throughout life in -----
a) Pisces b) Cephalochordate c) Amphibia d) Reptilian
6. Which one of following is an example of phylum protochordata
a) Draco b) Duck c) Labeo d) Herd mania
7. The fish capable of producing electric discharge is -----
a) Sting ray b) Electric ray c) Shark d) *Pristis*
8. Common name of Myxin is -----
a) Lamprey b) Hagfish c) *Amphioxus* d) Lungfish
9. Osmoregulation in fishes is the process of maintaining internal balance of -----
a) water and energy b) water and nutrients
c) water and salt d) water and oxygen
10. Single ovary is present in -----
a) Pisces b) Amphibia c) Reptilian d) Aves

Q.2 Attempt any TWO of following.

(20)

- a) Describe osmoregulation in Pisces
- b) Describe parental care in Amphibia with suitable examples
- c) Explain differences between poisonous snakes and non-poisonous snakes

Q.3 Write short notes on any FOUR :

(20)

- a) Difference between bony fish & cartilaginous fish
- b) Human Heart
- c) General Characters of Mammals
- d) General Characters of Protochordata
- e) General Characters of Aves
- f) General Characters of Agnatha

ARTS AND COMMERCE COLLEGE, VADUJ
INTERNAL EXAM 20 - 20

NAME OF STUDENT Jagdale Pratikta ROLL NO. 11
CLASS 5Y SUB. Zoology Rajendra PAPER NO. V
DATE 16-10-19 SIGN. OF JR. SUPERVISOR V. Mehad

QJE. NO.	1	2	3	4	5	6	7	TOTAL	MARKS	SIGN.
MARKS OBTAINS	8	13	20							

41
50

q:1 mcq's.

- 1] ~~poison glands of poisonous snakes are modified salivary gland~~
- 2] ~~pseudoplaentation is seen in Ichthyophis.~~
- 3] ~~Warm blooded animals are present in class mammalia.~~
- 4] ~~maxinebat is example of Agnatha.~~
- 5] ~~notochord is present from head to tail throughout life in Reptilian Cephalochordata~~
- 6] ~~which one of following is an example of protochordata. Herd memia~~
- 7] ~~The fish capable of producing electric discharge is Electric ray.~~
- 8] ~~Common name of myxin is Lamprey / Hagfish~~
- 9] ~~osmoregulation in fishes is the process of maintaining internal balance of water & salt~~

ARTS AND COMMERCE COLLEGE, VADVA
INTERNAL EXAM 2019-20

Page No.	
Date	

NAME OF STUDENT Godse Manali Anil ROLL NO 940
CLASS Bcom SUB. Account II PAPER NO. 1
DATE 10/11/19 SIGN. OF JR. SUPERVISOR [Signature]

QUE. NO.	1	2	3	4	5	6	7	TOTAL
MARKS OBTAINS	15	10						25

$$\frac{25}{25}$$

Manali

INCOME TAX

Date: / /
Page No.:

Q. Mr. Ashish owner of two house he occupied for his own residences (sales occupied he submit the following particulars for the financial year 2016-17.

particulars	House A	House B
Fair value	210000	142000
municipal value	260000	160000
standard rent	276000	166000
municipal tax paid	26000	22000
insurance	24000	10000
repairs	5000	2000
Interest on borrowed capital [for construction of house A-B]	160,000	80000

Compute taxable income from house property from the assessment year 2017-18

Income from house property of Mr. Ashish for the year 2017-18.

particulars	₹	₹
Ao find Maximum amount &		
a) municipal amount.	260,000	
b) fair value	272,000	
Maximum amount		272,000
Bo find Minimum amount &		
a) Maximum amount	272,000	
b) Standard rent.	276,000	
Minimum amount		272,000
Co find Maximum amount &		
a) Minimum amount.	272,000	
b) actual rent received	Nil	
gross annual value.		272,000
less municipal tax paid by owner.		Nil
Net annual value.		Nil
less Standard deduction of 30% on net annual value.		Nil
less Interest on Loan.		100,000
Loss from house - 1.		100,000

Income from house property of Mr. Ashish For
Year 2016-17.

particulars	₹	₹
A. Find Maximum value		
a) Municipal amount	9,60,000	
b) Fair value.	172000	
Maximum amount.		172000
B. Minimum amount find		
a) Maximum amount.	172000	
b) Standard rent.	166000	
Minimum value.		166000
C. Find Maximum amount.		
a) Minimum amount.	166000	
b) actual rent received.	Nil	
20h gross annual value.		1,66,000
20h municipal tax paid by owner		22000
Net annual value.		1,44,000
55h Standard deduction of 30% on net value.		43200
55h Interest on loan		80,000
10 Loss from House - 1		20800.

INCOME FROM HOUSE PROPERTY

1. HOUSE :- LOSS (1,60,000)

2. HOUSE :- INCOME (20800)



ARTS AND COMMERCE COLLEGE, VADUJ
INTERNAL EXAM 2019-2020

NAME OF STUDENT: Mane Mayuri Manohar Roll No. 1117
CLASS: BSC II s. Botany Paper - V
DATE: 18/10/2019

QUE. NO.	1	2	3	4	5	MARKS OBTAIN.
MARKS OBTAINS	4	13	6			23 / 50 (Bany)

$2-1=4$

2. 1) Individual unit of calyx is - stamen
- 2) A typical embryo sac contain 8 nuclei.
- 3) The pollination with the help of water is called Hydrophily.
- 4) The Pollen grains is first cell of megasporensium
- 5) In chalazogamy pollen tube enters through chalaza of ovule.
- 6) Cocos nucifera is the classifical example of apomixis endosperm.
- 7) In angiosperms, endosperm is generally haploid
- 8) Polymbryony is commonly occur in citrus
- 9) The product of double fertilization is embryose
- 10) The process of formation of embryo without fertilization is known as amphimixis

Arts And Commerce College ,Vaduj ,Tal- Khatav, Dist-Satara

BSc-II Mid Term Examination (2019-20)

Zoology Paper- VI DSC C 16 (Biochemistry)

Date: 17.10.2019

Time:10.00 am to 12.00 pm

(50 Marks)

Q1) Select the correct alternative from of the following

(10 Marks)

A) A nucleotide is formed by the combination of -----.

- a) Sugar+Nitrogenous base b) Sugar+Nitrogenous base+Phosphoric acid
c) Phosphoric acid +Nitrogenous base d) Sugar+Phosphoric acid

B) In double stranded DNA molecule cytosine is held by guanosine nucleotide by number
Of-----bonds of hydrogen.

- a)1 b)2 c)3 d)4

C) Ribonucleic acid (RNA) does not contain-----.

- a)Uracil b)Adenine c)Thymine d)Cytosine

D) The anti codon region is an important part of -----.

- a)mRNA b)hnRNA c)tRNA d)Rrna

E) The 3' end of tRNA molecule usually ends in -----

- a)-C-C-A b)-C-C-C c)-A -C-A d)-A-A-C

F) Ribosomal RNA is produced mainly in the-----

- a)Ribosome b)Nucleolous c)Nucleus d)Endoplasmic reticulum

G) Enzymes are basically -----

- a)Proteins b)Carbohydrates c)Lipids d)Nucleoproteins

H) In urea cycle citruline is formed in the -----

- a) Mitochondria of liver cell b) Cytoplasm of liver cell

c) Mitochondria of kidney cell d) Cytoplasm of kidney cell

I] The substrate binding site on the enzyme is called-----

a) Inactive site b) Active site c) Precursore site d) None of the above

J] The process of Glycolysis occurs in -----

a) Ribosomes b) Golgy complex c) Cytosol d) Mitochondria.

Q2) Attempt any two of the following

(20 Marks)

A] Describe Watson and Crick model of DNA.

B] Describe in detail Krebs cycle .

C] Describe in detail the mechanism of enzyme action.

Q3) Write short note (any four) of the following

(20 Marks)

A) Glycolysis

B) Electron transport chain

C) tRNA

D) Difference between DNA and RNA

E) Beta oxidation of Palmitic acid

F) Gluconeogenesis.



ARTS AND COMMERCE COLLEGE VADUJ
INTERNAL EXAM 2018 - 2019

NAME OF STUDENT: Dubale Snehal K. Roll No- 1105
CLASS: BSc Zoology VI
DATE: 17/10/2019

QUE. NO.	1	2	4	5	6	7	8	9	10	TOTAL
MARKS OBTAINS	8	14	10							32

32/50

Q 1 = 8

- Q.1
- 1) A nucleotide is formed by the combination of Sugar + Nitrogenous base + Phosphoric acid.
 - 2) In double stranded DNA molecule cytosine is held by guanosine nucleotide by number of 3 bonds of hydrogen.
 - 3) Ribonucleic acid (RNA) does not contain Thymine.
 - 4) The anticodon region is an important part of tRNA.
 - 5) The 3' end of tRNA molecule usually ends in -C-C-A.
 - 6) Ribosomal RNA is produced mainly in the Nucleolus.
 - 7) Enzymes are basically proteins.
 - 8) In urea cycle citrulline is formed in the mitochondria of liver cell.

9) The substrate binding site on the enzyme is called active site.

10) The process of glycolysis occurs in cytosol.

8

Q 2 = 9+5 = 14

2) 2) krebs Cycle →

Under aerobic condition, pyruvate is oxidised through CO_2 and H_2O in series of biochemical reaction, which is collectively called as krebs cycle or citric acid cycle. It is most important enzyme catalyze reaction.

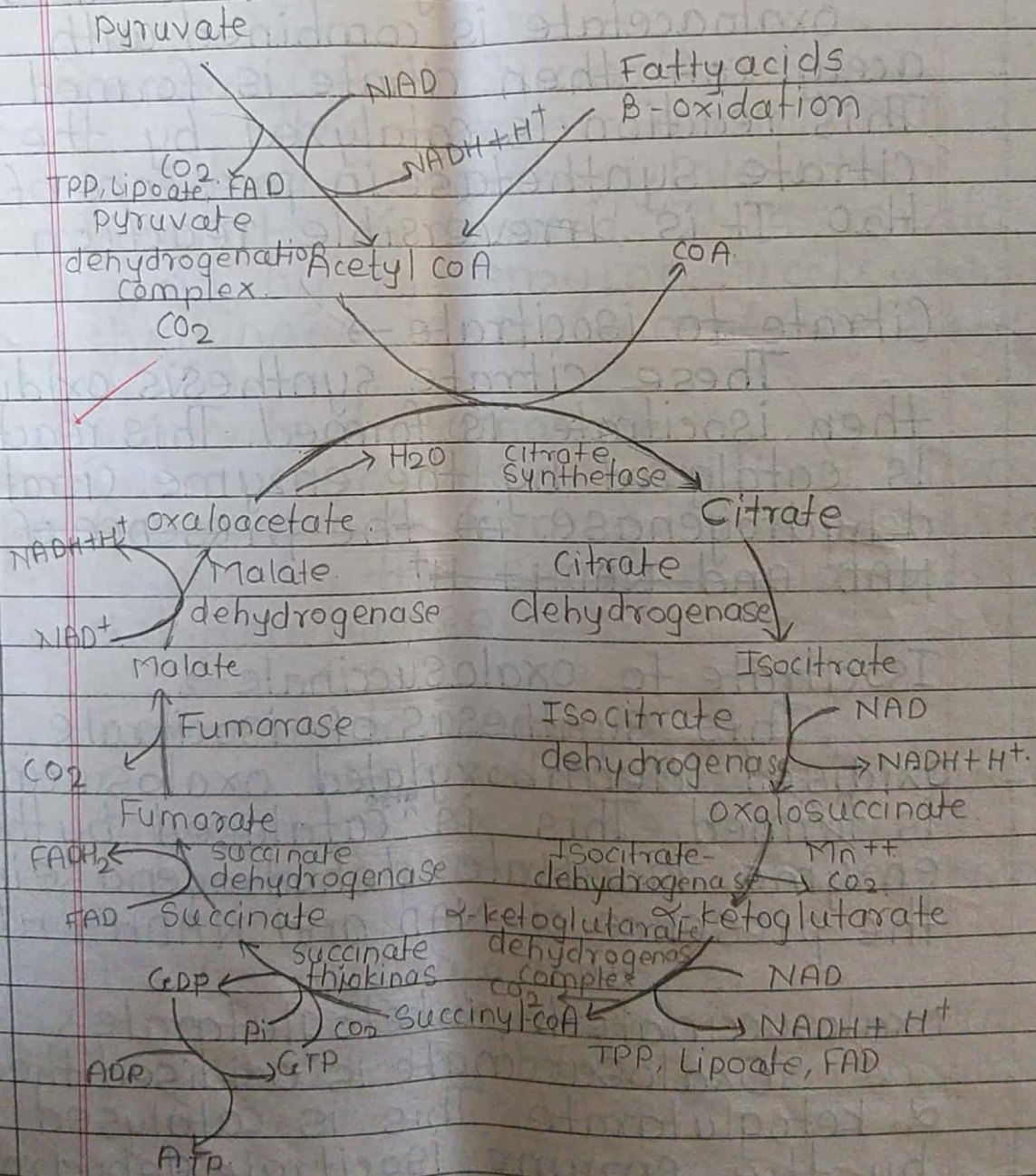


Fig- krebs cycle or citric acid cycle

Pyruvate to CoA →

Pyruvate is oxidised through acetyl CoA with fatty acid β -oxidation. It is catalysed by the reaction with pyruvate dehydrogenation complex in the presence of NAD and $\text{NADH} + \text{H}^+$.

Oxaloacetate + Acetyl CoA to citrate →

oxaloacetate is combined with acetyl-CoA then citrate is formed. This reaction is catalyzed by the citrate synthetase in presence of H_2O . It is irreversible reaction.

Citrate to isocitrate →

These citrate synthesis oxidised then isocitrate is formed. This reaction is catalyzed by the enzyme citrate dehydrogenase. ~~in the presence of NAD and $\text{NADH} + \text{H}^+$.~~

Isocitrate to oxalosuccinate →

This synthesis of isocitrate oxidised decarboxylated oxalosuccinate is formed. This is ^{also} catalysed by the enzyme isocitrate dehydrogenase in the presence of NAD and $\text{NADH} + \text{H}^+$.

oxalosuccinate to α -ketoglutarate →

Oxalosuccinate is oxidised then α -ketoglutarate. This is catalysed by the enzyme isocitrate dehydrogenase in presence of manganese ion.

α -ketoglutarate to Succinyl-CoA \rightarrow

The glutarate synthesis is oxidised decarboxylated ions then with α -ketoglutarate then Succinyl CoA is formed. This reaction is catalysed by the enzyme α -keto-glutarate dehydrogenase complex. in presence of NAD^+ and $NADH + H^+$ ions with TPP, lipoate, FAD.

Succinyl-CoA to Succinate \rightarrow

This ~~Succinyl~~ Succinyl-CoA is oxidatively decarboxylate then Succinate is formed. This is catalyzed by the enzyme Succinate thiokinase in presence of GDP & GTP.

Succinate to fumarate \rightarrow

Succinate is oxidised then fumarate is formed. This is catalysed by the enzyme Succinate dehydrogenase.

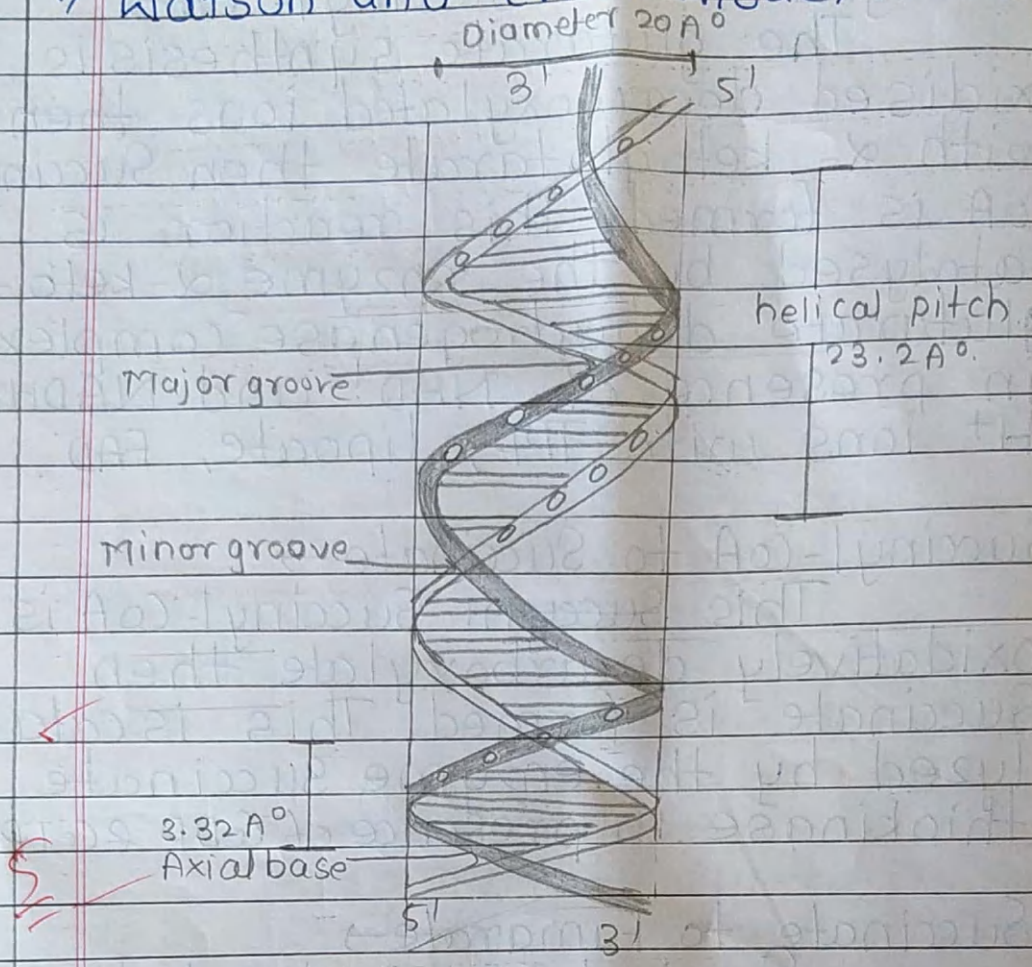
Fumarate to malate \rightarrow

Fumarate produces malate in presence of CO_2 . This reaction is Catalysed by malate dehydrogenase.

Malate to oxaloacetate \rightarrow

Malate oxidised to form oxaloacetate. There is no enzyme catalyzed.

1) Watson and crick model of DNA



✓
§

14

3 4) DNA

- 1) DNA is usually genetic material.
- 2) DNA is double stranded.
- 3) There are only one type of DNA.
- 4) DNA is most stable in alkaline condition.
- 5) There are bases are Adenine, guanine, Cytosine and thymine.
- 6) Base pairs: Adenine pairs with thymine and guanine with cytosine.
- 7) DNA is found in chromosome.
- 8) The pentose sugar is deoxyribose.

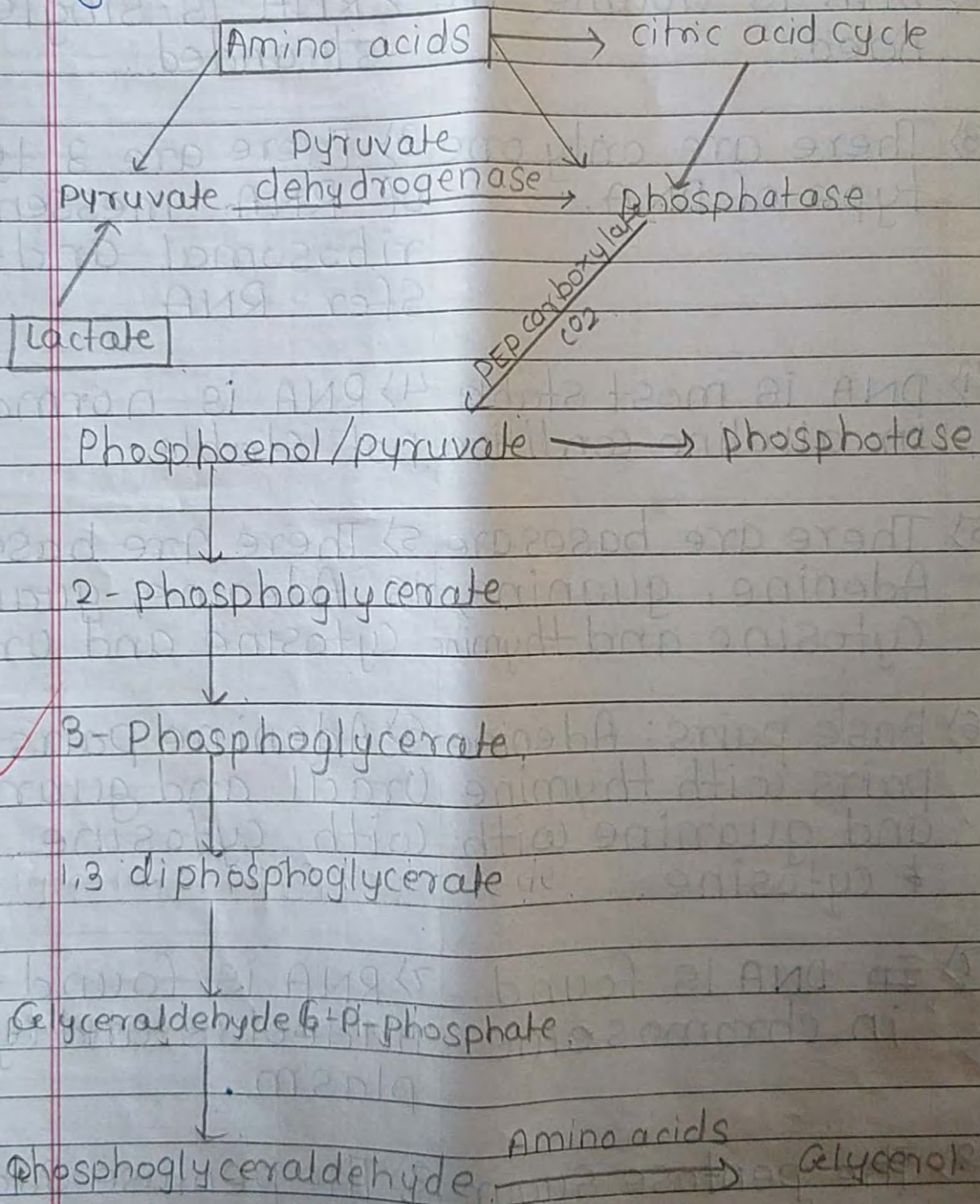
RNA.

- 1) RNA is genetic material by the viruses.
- 2) RNA is single stranded.
- 3) There are 3 types of RNA messenger, ribosomal and transfer RNA.
- 4) RNA is normally not stable.
- 5) There are bases Adenine, guanine, Cytosine and Uracil.
- 6) Adenine pairs with Uracil and guanine with cytosine.
- 7) RNA is found in nucleolus and cytoplasm.
- 8) The pentose sugar is ribose.

4

6) Gluconeogenesis →

The substance that nucleotide with amino acids, glycerols in glycogen is called gluconeogenesis.



c) tRNA →

1) tRNA is important parts of tRNA.

2) tRNA → transfer ribonucleic acid is also called suspetant or adeptor RNA.

3) Anticodon is present in this tRNA.

70

32 / 50 Spanta

सराव पेपर

नाव - कुगड चंद्रधा प्रशांत

कॉलेजचे नाव - कला व वाणिज्य, महाविद्यालय
वडुज

इयत्ता - B.Com III Sem. V

विषय - आधुनिक व्यवस्थापन पद्धती

हजेरी क्र. - 360

सन - 18-19

$\frac{24}{40}$

Bingmate
14.12.18



College Name:- Arts and Commerce college
Vaduj.

Student Name:- Kharmate Priyanka Pandurang.

Subject :- English (Optional)

Paper Name:- Literary Criticism and
Critical Appreciation.

Paper No :- VII

Semester - V

Roll No :- 413

Std - T.Y.B.A.

Rehearsal Examination Answer Book

28
40

No. 13

Literary Criticism and critical appreciation.

Paper-VII Question Paper

Page No.	
Date	/ /

8

A. Rewrite the following sentences by choosing the correct option given below them.

i) Aristotle used the word hamartia for
→ ideal tragic hero

ii) Irony is
→ a rhetorical device

iii) Sidney defends ~~poetry~~ on the basis of
→ _____

iv) As a literary term, Realism refers to
→ _____

v) _____ gave birth to the spirit of satire.
→ Judging and Condemning

B. Answer the following questions in one word / Phrases / Sentences each.

i) Why did Plato banish poets from his ideal Republic?
→ Plato banished poets from his Commonwealth and so poetry deserves censure in ideal Republic.

ii) What is reason?
→ Reason is a highest mental faculty in human beings.

iii) How does Sidney distinguish between nature of Poetry?
→ He says, "Poetry is an art of imitation"

- 4) What is the main feature of Emilio Zola's work?
→ It is purpose was to dispel superstitions, idealization & romanticism from literary works.
- 5) Give one example of Verbal Irony.
→ Example In Verbal Irony In Shakespearean tragedies one finds many examples of such situational irony.

Q 2. Answer two of the following questions in about 250 words each.

→ What is satire? Comment on the use of satire in literature with different examples.
→ Satire is a mode of writing of a work of literature. It has been in practice from the ancient period in Greek and Roman literature. There are many examples of satirical writings in world literatures. In English, the 18th Century witnessed many writers who used satire prominently. That is why the age of Pope and Dr. Johnson is also named as 'The Age of Satire'. In 'The Twelfth Night' the puritanical Malvolio is a comic character but he is satirized as the representative of the hypocritical Puritan. Falstaf is also a satirical character. Ben Jonson's 'Volpone' and John Dryden's 'Mac Flecknoe' are good examples of satire. Jonathan Swift ridiculed some contemporary characters and socio-political institutions in his books "A Modest Proposal", "A Tale of a Tub", "Gulliver's Travels", "The Sorrows of Werther". His "The Rape of Lock" is a satire upon the upperclass feminine frivolity.

In indirect satire, a fictional narrative is used. In it, characters make themselves & their opinions ridiculous. Sometimes the author's comments or his narrative style make them ridiculous. John Dryden's "Absalom and Achitophel" and Lord Byron's "Don Juan" are good examples of indirect satire. Jonathan Swift satirises human beings in "Gulliver's Travels" whereas Moliere's "The Misanthrope" is a satire against the fashionable aristocratic society of Paris. John Dryden's "Absalom and Achitophel", Gay's "Beggar's Opera", Samuel Butler's "Hudibras" are some other examples of satirical writings.

2) What are the special claims for poetry made by Sir Philip Sidney in his critical essay 'An Apology for Poetry'?

→ Sidney's Apology for Poetry falls naturally into five main divisions:

Then we have discussion about the current objections against poetry and Sidney's reply to the critics of poetry.

Sidney made up his mind to write in defence of poetry in reply to Gosson's 'School of Abuse' and thus we have "An Apology for poetry" published in 1595 - the most reasoned and balanced reply to Gosson's attack on poetry. Wimsat and Brooks regard it a 'gentleman's essay'.

Sidney then deals with the general objections of poet-haters. He points out that there are certain critics who merely laugh at poetry without bringing any charges against it. Such

critics are to be ignored, for they are confused and incoherent and do not know what they say. They are merely humorous kinds of jesters. Some critics say that poetry is mere "rhyming and versifying". Sidney points out that rhyming and versing does not make poetry. One may be a poet without versing and a versifier without poetry. It serves as a polish to speech and regulates verbal harmony and imparts order & proportion pleasing the men. It adds to words a sensuous and emotional quality of music and it serves as an aid to memory.

Sidney's "A Apology for pPoetry" as a work of genius. It is a rare and valuable critical document. It is a synthesis of the critical doctrine of Plato, Aristotle, Horace, Scaliger and Minturno. It brings together and interprets and comments upon, all that was characteristic in the theories of literature, current at the time. It is the earliest attempt to deal with the poetic art, practically and not theoretically. His judgements are based on contemporary literature & show ample of good sense and sound scholarship. His treatise is a landmark in the history of literary criticism in England. It is regarded as 'an epitome of Renaissance criticism'. His manner of presentation is fresh and full of vigour. His style has dignity, simplicity, concreteness and a touch of humour and irony. It is an illuminating piece of literary criticism as well as a fine piece of creative literature.

6

3 Write short notes on any two of the following.

① The main features of naturalism.

Naturalism was an ancient term for the in literature. 'Naturalism' was a branch of study of nature and natural sciences. Basically, 'naturalism' was a French literary movement. But now it has become a school of thinking in natural way

Features of Naturalism:-

- ① Naturalism is very close to realism
- ② Naturalism dispels superstitions, idealism and romanticism from literature.
- ③ Naturalism applies scientific objectivity to literary subjects.
- ④ In naturalism, human life is observed closely and presented with minute natural details.
- ⑤ In naturalism, there are no super natural realism
- ⑥ Naturalistic novel presented slums, poverty, dirt and diseases
- ⑦ Naturalistic literature presents common place forms of human life.
- ⑧ According to the ideology of naturalism all existing phenomena are found in nature. so, they are within the limits of scientific knowledge.

3

② Surrealism

'Surrealism' is a literary movement, but it is short lived movement. Like other important literary movements, Surrealism too, started in France, in Paris surrealism is a 26th Century (avant garde movement in art & literature. (avant garde means middle class. not much important and not less important.)

'Surrealism' is also a cultural movement that originated / began in early 1920.

Surrealism was influenced by dadaism & abstractism. In 1924, Andre Breton published 'The first manifesto' he described Surrealism as purely, psychic, automation and psycho-analytical process. In a way Breton associated surrealism with human psychology. In the course of time psychologist like Sigmund Freud & Carl Jung influenced Surrealism. These two psychologists took Surrealism to a higher level.

D.S.C.C (B.4) Semester-I



पत्रचे नाव: राज्यशास्त्राचा परिचय

नाव: सापकर किरीट चंद्रकांत

प्रश्न 1 अ) याच पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा, 10

१) उपनिवृत्त लोक हे राज्यशास्त्राचे जनक आहेत.

२) प्लेटोने रिपब्लिक हा ग्रंथ लिहला.

३) सत्ता विषयक शास्त्र म्हणजे राज्यशास्त्र होय.

४) लोक प्रशासनाचा हेतू लोक कल्याण करणे हा असतो.

५) एच.जे. मॉन्टेन्थॉ यांनी आपल्या Politics Among Nation या ग्रंथात आंतरराष्ट्रीय राजकारणात वास्तववादी सिध्दांत मांडला.

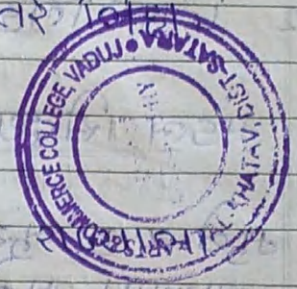
६) भारतात 18 वर्षे पूर्ण करणाऱ्या भारतीय नागरिकांना मतदानाचा अधिकार आहे.

७) प्राचीन काळातील लोक नगर राज्यात प्रत्यक्ष लोकशाही होती.

८) काथदयाचे अधिराज्य हे संकल्पना इंग्लंड या लोकशाही देशात आले.

९) न्याय ही नैसर्गिक व बदलणारी संकल्पना आहे.

१०) राज्यातील सर्व लोकांना समान वागणूक देणे आणि विकासाची समान संधी देणे म्हणजेच समता होय.



प्रश्न: पुढील पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडून उत्तरे लिहा.

- 1) कोटिल्याने राज्यशास्त्र हा ग्रंथ लिहिला.
- 2) मंडल सिद्धांतात कोटिल्याने मह्यवती प्रमुख विजिगीषु असे संबोधले आहे.
- 3) कोटिल्याच्या अर्थशास्त्रात 15 विभाग असून लोकांची संख्या 10000 आहे.
- 4) सत्यशोधक सभानाचे अध्यक्ष महात्मा फुले होते.
- 5) शेवक्यांचा असुड हा ग्रंथ महात्मा फुले यांनी लिहिला.
- 6) पुण्यात मुलींची पहिली शाळा पुण्यात काढण्यात आली त्या शाळेच्या शिक्षिका सवित्रीबाई फुले होत्या.
- 7) शईन ऑफ दी मराठा पावर हा ग्रंथ व्यायमुर्ती रानडे यांनी लिहिला.
- 8) राष्ट्रीय सामाजिक परिषदेची स्थापना 1887 साली ज्या. रानडेनी केली.
- 9) लोकमान्य टिळक हे भारतीय राष्ट्रवादाचे ओळखले जातात.
- 10) प्रतियोगी सहकरिता ही संकल्पना लोकमान्य टिळक यांनी आपल्या राजकीय आंदोलनात स्विकारली होती.



44
50
classmate
Date
Page

कलावाणिज्य महा-
विद्यालय, वडोज़:

नाव :- पवार गौरी प्रकाश.

वर्ग :- F.Y.B.A.

रोल नं :- 3310

विषय :- लोकप्रशासन.

1. Answer the following question in about 200-250 words. (Any 2)

- 1) Discuss the major symbols used in "The Glass Menagerie" - (10)
- 2) sketch the character of Boo. - (10)
- 3) Draw a pen picture of Laura Wingfield. - (10)
- 4) Discuss in detail the gender issue reflected in the play "Bravely Fought the Queen" - (10)

B) Write a short note in about 75 to 100 words. (Any 4)

- 1) Kanhaiya - (5)
- 2) Jim O'Connor - (5)
- 3) The Little "The Glass Menagerie" - (5)
- 4) Shridhar - (5)
- 5) Nayana Devi - (5)
- 6) The setting of "The Glass Menagerie" - (5)

ARTS AND COMMERCE COLLEGE
VADUJ.

NAME - Chavan Meenal Pralhad

STD. - T.Y.B.A.

ROLL NO. - 403

SUB - Understanding Poetry

Year - 2019-20

$\frac{26}{40}$ P.P. Bodale

ARTS And Commerce College, Vaduj

Name. Madane Rakhi Ramdas.

Roll No - 414.

std - T.Y.B.A.

Sub - Understanding Poetry.

Year - 2019-20

$\frac{25}{40}$ P.P. Bodale

Arts And Commerce College, Vaduj

Name - Phadataru Poonam Dadaso.

std - T.Y.B.A.

Sub - Understanding Drama.

Roll No - 415

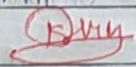
Year - 2019-20.

$\frac{26}{40}$ P.P. Bedekar

ARTS AND COMMERCE COLLEGE
INTERNAL EXAM

Page No.	
Date	

NAME OF STUDENT Devkar Komal Ashok
CLASS B Com Sub. Modern Management
DATE 6 Oct, 17

SIGN. OF JUDGE 

QUE. NO.	1	2	3	4	5	6	7	TOTAL MARKS	OUT OF
MARKS OBTAINS	07	07	07	07	07			35	40

ARTS AND COMMERCE COLLEGE,
INTERNAL EXAM

Page No.	
Date	

20 15 2016

NAME OF STUDENT धाडगे राधिका

ROLL NO. 311

CLASS B Com SUB. Cooperation

PAPER NO.

15/10/2015

DATE 15/10/2015 SIGN. OF JR SUPERVISOR

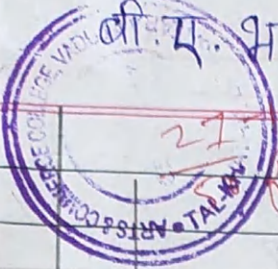
Chandru

Q. NO.	1	2	3	4	5	6	7	TOTAL	MARKS OBTAINED
MARKS OBTAINS	3	6	6	7	6			28	<u>40</u>

Sub- Business Environment

28
~~40~~

Zaidy



प्र.1

योग्य पर्याय निवडा.

(8) = 1

1) लापू कोणत्या कॉलेजला शिकायतला होता?
अंबजगाई

2) खुबक्या लैल किती रुपयास विकला. ?
150

3) पवी ने कोणत्या डोहान जिव दिला. ?
जाशकदंड

4) तात्या शानपाला किती मुले से होती. ?
2

5) ~~त्या~~ तात्या शानपाला मुलगा कुठे नोकरी करीत होता. ?
औरंगाबाद

6) पुतळीच्या आशिला काय खाण्याची वासना होती. ?
सागुती

7) आवा देसाइला किती खंडी ज्वारी झाली. ?

8) लापू काय विकत होता. ?
होभरो

9) भगा वाणी कोणावर खोकारनाला. ?



धातुगण - राजाराम
वर्ग - T.Y. B.A.
रोल नं - 437
विषय - साहित्यशास्त्र
पपरक - 13
2016-17

- प्रश्न 1)
- 1) महाकाव्य में 8 से अधिक सर्ग होते हैं।
 - 2) महाकाव्य का उद्देश्य महान होता है।
 - 3) श्री. विश्वनाथ के काव्यग्रंथ का नाम साहित्यदर्पण है।
 - 4) डायरी शब्द अंग्रेजी भाषा का है।
 - 5) अरस्तू ने कथानक को नाटक की आत्मा कहा है।

प्रश्न 2)

सैद्धांतिक आलोचना को स्पष्ट किजिए।
इसमें आलोचना शास्त्र के सिद्धांतों का निरूपण तथा काव्यशास्त्रीय ग्रन्थों का निर्धारण होता है। साहित्य और उसके विविध अंगों का स्वल्प-विश्लेषण भी इसी के अंतर्गत आता है। जैसे कविता क्या है? उसके उद्देश्य क्या हैं? समाज की दृष्टि से इसका क्या लाभ है? आदि विविध बातों को इसी पद्धति से निर्धारित किया जाता है। यह समालोचना संपूर्णतः वस्तुनिष्ठ है। यह व्यापकता की दृष्टि से सांस्कृतिक तथा सावभौमिक होती है। क्योंकि इसमें सभी कालों तथा सभी देशों की साहित्यिक मान्यताओं की

प्रतिष्ठा रहती है। नितिकाम के लक्षण ग्रंथ, इति-
ग्रंथ तथा काव्यशास्त्रीय ग्रंथ इसी के अंतर्गत
माने हैं। इस प्रकार की अवोधना का निर्माण
दो प्रकार से होता है - (अ) प्राचीन सिद्ध
ग्रंथों के आधार पर सिद्धांतों का निर्माण
(ब) अपनी प्रतिभा के बल पर लोक-लक्ष्य और
परिष्कृति के आधार पर काव्यशास्त्रीय सिद्धांतों
का निर्माण।

पहले वर्ग के अनुसार सिद्ध काव्य
-ग्रंथों के आधार पर नियम निर्धारित होते हैं
और फिर अन्य कृतिकारों को उनका अनुगमन
करने की प्रेरणा दी जाती है। दूसरे वर्ग में
पहले सिद्धांतों का विलपण होता है फिर उसके
आधार पर ग्रंथों की रचना होती है।

2) मार्क्सवादी अवोधना का स्वरूप निम्नलिखित।
मार्क्सवादी कला और साहित्य चिंतन मार्क्स-
वादी दर्शन से प्रभावित है। इसके दो प्रमुख
आधार हैं - (1) दृवश्वात्मक भौतिकवाद और
(2) ऐतिहासिक भौतिकवाद।
दृवश्वात्मक भौतिकवाद एक विकास सिद्धांत
है जो क्रिया-प्रतिक्रिया और समन्वय के द्वारा
आगे बढ़ने की प्रेरणा देता है। इसमें बाह्य
प्रदार्थों के विविध व्यापारों तथा आंतरिक
विचारधारा के अंतरसंबंधों को विशद और
सूक्ष्म विवेचन होता है। तथा ऐतिहासिक भौतिक
वाद मानव के आदिम जीवन से लेकर आज तक
सूक्ष्म आदि विकास प्रक्रिया को समाहित करता
है। मानव समुदाय का मूल प्रयत्न आर्थिक या
उत्पादन परक होता है। इसके लिए वह मूल
आधार ग्रहण करता है। इन्हीं मूलों के
आधार को ग्रहण करके कला और साहित्य
का निर्माण हो गया। अतः कला और साहित्य

की मानव के व्यापक कार्यकलापों के अंग बन गया। वह मनुष्य के जम को मधुर बनाना है और उपार्जन के उपरान्त साज सफलता के आधार पर आगे निर्माण और विकास की कल्पना प्रदान करता है। इनका मार्ग सुकर तथा प्रशास्त करता है। इस प्रकार माक्सवाद साहित्य और कला के संबंध में एक भौतिक प्रवृत्ति एवं सामाजिक दृष्टिकोण को लेकर हमारे सामने आया है।

3.

1) दोहा -

वक्षण - विषम चरण तेरह कला, आदि जगण नहीं देता।

व्यारह मात्रा सम चरण, गुरु न अंत में लेता दोहे के पहले और तीसरे चरणों में 13 मात्राएँ होती है तथा दूसरे और चौथे चरणों में 14 मात्राएँ। इस प्रकार दोहा में 24 मात्राएँ रहती है। विषम चरणों के आरंभ में जगण (1 5 1) न रहे किन्तु अगण (1 5 5), रगण (5 1 5) अथवा नगण (1 1 1) हो और सम चरणों के अंत में जगण (1 5 1) अथवा नगण (5 5 1) अर्थात् गुरु लघु रहना चाहिए। दूसरे और चौथे चरणों को गुरु मिलनी है।

दोहा के निरूपण - पदम के। मधु से अब प्ररर।
दोसरे आँखे आँजन। निमिर जाल हो इर ॥

3)

तोमर -

वक्षण - यह सम मात्रिक छंद है। इसके प्रत्येक छंद में बारह मात्राएँ होती है। चरणान्त में क्रमशः गुरु-लघु होने है। इसमें सभी चरणों

में नुकांतनी रहती है।
बुदा

प्रस्थान भवन की ओर।

या लोक मन की ओर।

होकर न धन की ओर।

हैं। राम जन की ओर।

५५.

①

उपन्यास विधा का स्वरूप निखकर उसके प्रकारों को विशद किजिए।

किसी भी साहित्यिक विधा का एक सुनिश्चित वर्गीकरण करना असंभव है। फिर भी समुचित अध्ययन की सुविधा के लिए विभिन्न प्रकारों के आधारों पर वर्गीकरण किया जा सकता है। तत्वों के आधार पर उपन्यास के तीन वर्ग माने जाते हैं। घटना प्रधान, चरित्र प्रधान और नाटकीय/विषय के आधार पर विषय की विविधता के अनुसार उपन्यास के अनेक प्रकार किए जा सकते हैं। जिसमें सामाजिक, ऐतिहासिक, आंग्रेजिक और जीवनीपरक प्रमुख हैं।

② ऐतिहासिक उपन्यास

ऐतिहासिक उपन्यासों में इतिहास की किसी घटना, व्यक्ति परिवेश आदि का कथा के माध्यम से चित्रण किया जाता है। इन्हें ऐतिहासिक उपन्यास कहते हैं। इन उपन्यासों की कथा विशुद्ध इतिहास पर आधारित अथवा कल्पित अथवा इतिहास और कल्पना का मिश्रण आदि किसी भी प्रकार की हो सकती है। इनकी सबसे बड़ी विशेषता यह है कि इनमें जिस युग का चित्रण किया जाता है, वह वर्णन

पूर्णतः इतिहास के अनुरूप ही होना चाहिए। यदि उपन्यासकार वर्णित ऐतिहासिक युग का सत्य चित्रण नहीं कर पाता तो उसकी कृति को अनेतिहासिक ही समझा जाएगा। इसलिए ऐतिहासिक उपन्यास लेखक को संबंधित युग, देश, परिस्थिति, रहन-सहन आदि का पूर्ण और गंभीर ज्ञान होना नितांत आवश्यक है।

(2) आंग्लिक उपन्यास -

आंग्लिक का अर्थ है जनपद या क्षेत्र। जिन उपन्यासों में किसी विशिष्ट प्रदेश के जनजीवन का समग्र बिलंबिक चित्रण हो उन्हें आंग्लिक उपन्यास कहा जाता है। हिंदी में आंग्लिक उपन्यास कहा जाता है। हिंदी में आंग्लिक उपन्यास विशुद्ध भारतीय विधा है, उसे प्रेरणा भले ही पश्चिम से मिली हो, पर उसका स्वरूप और आकार भारतीय है। कुछ समलक्ष्यक इसे प्रसिद्ध प्रधान उपन्यास की कोटि में रखते हैं पर वस्तुतः इन उपन्यासों में लेखक का ध्यान पात्रों पर उतना नहीं होता जितना आंग्लिक की संस्कृति पर। इसलिए कुछ लोग उसे नायक विहित उपन्यास (Novel with Hero) कहते हैं और अक्षिक से अधिक आंग्लिक को ही उसका नायक मानते हैं। आंग्लिक उपन्यास के लिए स्वानुभव, प्रत्यक्ष दर्शन आवश्यक है। आंग्लिक उपन्यासकार अपनी कृति में आंग्लिक विशेष की संस्कृति का आँखों देखा चित्र प्रस्तुत करता है, उसमें यथार्थ की स्थिति महत्वपूर्ण और विश्वसनीय होती है।

(3) सामाजिक उपन्यास -

सामाजिक समस्याओं प्रश्नों एवं यथार्थ का चित्रण करनेवाले उपन्यास सामाजिक कहलाते हैं। हिंदी में सामाजिक उपन्यासों

की परंपरा बहुत पहले से चली आ रही है। ये उपन्यास भारतीय समाज के विभिन्न वर्गों के दर्शन वन चुके हैं। सामाजिक उपन्यास के आव उपभेद किए जा सकते हैं। समस्या प्रधान, भाव प्रधान, आदर्शवादी तथा नीति प्रधान समस्या प्रधान उपन्यासों में धार्मिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, राजनैतिक और आर्थिक समस्याओं का चित्रण होता है। समस्या के उपन्यास साहित्य में इसका चरम रूप दिखाई देता है। इन उपन्यासों के माध्यम से सामाजिक समस्याओं के निवारण में मदद मिल सकती है। भाव प्रधान उपन्यासों में समस्या के स्थान पर भावनात्मक वर्णन की प्रधानता रहती है। घटनाओं का अभाव रहता है।



गुरुव शुभश्री नाम देव - कला व वाणिज्य महाविद्यालय, कडवा
 वर्ष - T.Y. BA
 सेसन - 438
 विषय - दोहरा अभिशाप

IKON Page No.
 Date पत्र क्र : 13

पुनः निम्नलिखित वाक्यों में दिए गए पर्यायों में से उचित पर्याय चुनकर वाक्य फिर से लिखिए

- 1) दोहरा अभिशाप आत्मकथात्मक उपन्यास 28 भागों में विभाजित हुआ
- 2) दोहरा अभिशाप के लेखिका के माता का नाम मागिरथी था
- 3) कौसल्या बेंसन्ती का पुराणिक नाम कचरी रखा गया था
- 4) लेखिकाने पृथ्वीराज चौहान से राजा जयचंद्र की भूमिका की थी
- 5) कौसल्या बेंसन्ती हिंदी भाषा से अधिक पत्रावलीत हैं।

$$5 + 8 + 8 + 9 = \frac{30}{40}$$

Arts and commerce collage
vaduj

Page No.	
Date	

Student Name :-

Godse pooja
Ramesh

Roll No - 365

Year - 2016-17

Sub - Co-operative
Development

Q Mark

Q-1 = 06

Q-2 = 07

Q-3 = 06

Q-4 = 07

Q-5 = 06

32

Jaime

and Commerce College, Vaduj,
2015-16.

Rehearsal Examination,
Sem - IV.

Class : B.A. III

Paper : Literary Criticism and
Appreciation.

Complete the following sentences and rewrite

The main purpose of satire is to mock at (5)
a) lies b) beauty c) thoughts d) philosophy.

Aristotle's Poetics is a refute to

a) Pope's Windsor Forest
b) Chaucer's Canterbury Tales
c) Plato's Republic
d) Gosson's 'Abuse of Poetry'

Swift's Gulliver's Travels is an example of

a) direct satire
b) formal satire
c) indirect satire
d) irony.

Aristotle was of the opinion that tragedy provides an
outlet to the emotions of and brings about
balance of these and such emotions.

a) pity b) fear c) pity and fear d) ego

According to Aristotle, is a common principle
of all arts.

a) pity and fear
b) catharsis
c) imitation
d) purgation and purification.

Answer the following questions in one sentence each (5)

1. Define tragedy.

2. What is the difference between Plato's interpretation

imitation and that of Aristotle's ?

Give two examples of formal satire.

Who brought the sonnet form into English.

What is the object of imitation.

Attempt any two.

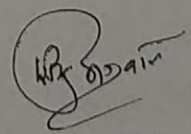
What were ^{Plato's} ~~the~~ four charges against poetry and how did Aristotle answer them? (20)

What are various interpretations of Catharsis?
Write a detailed note on purgation Theory.

"Poetry is more philosophical than philosophy itself."
Discuss this statement in the light of Sidney's Apology.

Write short notes (Any Two) (10)

1. Satire
2. Irony
3. Features of indirect Satire.



Subject Teacher
(S. S. AGRAWAL)

Arts and Commerce College, Vaduj,
2015-16.

Rehearsal Examination.
Sem - I.

Class : B.A. I

Subject : Opt. English P-2.

Complete and rewrite the following sentences choosing the correct alternative from those given. (10)

- i) Phatik Chakravorti was among the boys of the village.
a) master b) boss c) ringleader d) smart.
- ii) For a boy of his own home is the only Paradise.
a) Ten b) Fourteen c) Eighteen d) Twenty.
- iii) Rakesh's grandfather was a retired.....
a) army officer b) Farmer c) forest ranger d) teacher.
- iv) 'The Cherry Tree' is the story of.....
a) Rakesh's education b) Cherry Tree's struggle for survival
c) Rakesh's grandfather d) the cherry fruits.
- v) In 'The Refugee', the old refugee uses the words 'my heart' for his.....
a) land b) son c) grandson d) silver coin.
- vi) The noodle vendor was..... when the old man refused to spend silver coin to buy noodles.
a) puzzled b) happy c) sad d) angry.
- vii) Mr. Kelada said that he was..... to the backbone,
a) ~~an~~ American b) Japanese c) a French d) a British
- viii) The writer shared his cabin with Mr. Kelada for..... days.
a) Seven b) Fourteen c) Twenty-One d) Twenty Eight.
- ix) Nicholas' aunt fell into.....
a) the rain water tank b) a ditch c) sewer d) over head tank.
- x) did not enjoy the picnic because his boots are hurting him.
a) Nicholas b) Bobby c) Jimmy d) Lucky.

Answer any two in 250 words each.

(20)

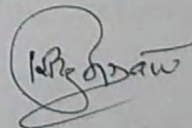
- i. Write critical appreciation of the story 'The Refugee'.
- ii. What message does Ruskin Bond give through the story, 'The Cherry Tree'?
- iii. Sketch the character of Nicholas.

Write short notes (any Four) in about 100 to 120 words each.

(20)

- i. Rakesh's parents
- ii. definition of short story.
- iii. Setting in a short story.
- iv. plot in a story
- v. Characterization in short story
- vi. Phatik

==> x ==> x ==> x ==>



Subject Teacher
(S. S. AGRAWAL)

Arts and Commerce College, Vaduj.

2015-16.

Rehearsal Examination,

Sem - IV.

Class : B.A. III

Paper : Literary Criticism and
Appreciation.

1(A) Complete the following sentences and rewrite (5)

- i. The main purpose of satire is to mock at
a) follies b) beauty c) thoughts d) philosophy.
- ii. Aristotle's Poetics is a refute to
a) Pope's Windsor Forest b) Chaucer's Canterbury Tales
c) Plato's Republic d) Gosson's 'Abuse of Poetry'.
- iii. Swift's Gulliver's Travels is an example of
a) direct satire b) formal satire
c) indirect satire d) irony.
- iv. Aristotle was of the opinion that tragedy provides an outlet to the emotions of and brings about a balance of these and such emotions.
a) pity b) fear c) pity and fear d) ego
- v. According to Aristotle, is a common principle of all arts.
a) pity and fear b) catharsis
c) imitation d) purgation and purification.

1(B) Answer the following questions in one sentence each (5)

- i. Define tragedy.
- ii. What is the difference between Plato's interpretation

of imitation and that of Aristotle's ?

Give two examples of formal satire.

Who brought the sonnet form into English.

What is the object of imitation.

Attempt any two.

1. What were ^{Plato's} ~~the~~ four charges against poetry and how did Aristotle answer them? (20)

2. What are various interpretations of Catharsis? Write a detailed note on purgation Theory.

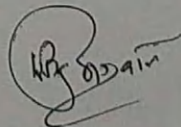
3. "Poetry is more philosophical than philosophy itself." Discuss this statement in the light of Sidney's Apology.

Write short notes (Any Two) (10)

1. Satire

2. Irony

3. Features of indirect Satire.



Subject Teacher
(S. S. AGRAWAL)

वेळ : 2 तास
कुण - 90

कला व वाणिज्य महाविद्यालय, वेडून

सराव परीक्षा - 2015-16

B.A-1 विषय - राज्यशास्त्र पेपर-1
प्रथम सेत्र -

पेपर नं - 9 राज्यशास्त्र-2 भारतीय शासन

पुढील विधानातील अचूक पर्याय निवडून लिहा. (10)

साली मोर्ले मिंगे सुधारणा कायदा करण्यात आला.
अ) 1909 ब) 1919
क) 1935 ड) 1947

हे भारतीय बटना समितीचे अध्यक्ष होते.
अ) पंडीत नेहरु ब) डॉ. आंबेडकर
क) राजेंद्र प्रसाद ड) सरदार पटेल

मुळ भारतीय राज्यघटनेत कलमे लिखित स्वतंत्रता
आहेत.
अ) 395 ब) 360
क) 304 ड) 410

अस्पृश्यता निवारणाचा कायदा साली मंजूर झाला.
अ) 1960 ब) 1976
क) 1955 ड) 1950

बँकच्या सोयीनुसार वटविला जाणारा चेक म्हणजे ही
भारतीय राज्यघटनेतील मार्गदर्शक तत्त्व आहेत असे
यांनी म्हटले आहे.

- अ) प्रा. के. सी. व्हीअर
क) प्रा. के. टी. शहा
- ब) डॉ. जेनींग
ड) तुषार चव्हाण
6. राष्ट्रपती आपला राजीनामा यांच्याकडे देतो.
अ) पंतप्रधान
क) सरन्यायाधीश
- ब) उपराष्ट्रपती
ड) लोकसभेचा सभापती
7. अर्थ विधेयक प्रथम या सभागृहात मांडले जाते.
अ) लोकसभा
क) विधान परिषद
- ब) राज्यसभा
ड) यापैकी नाही.
8. भारतीय राज्यघटनेच्या कलमानुसार सर्वोच्च न्यायालय स्थापना करण्यात आलेली आहे.
अ) कलम ११४
क) कलम ३६०
- ब) कलम ५१ क
ड) कलम २१४
9. सर्वोच्च न्यायालयाचा न्यायाधीश वयची वर्षे पूर्ण होईपर्यंत पदावर राहू शकतो.
अ) ६० वर्षे
क) ६५ वर्षे
- ब) ६२ वर्षे
ड) ७० वर्षे
10. 42 वा घटनादुरुस्ती साली करण्यात आली.
अ) 1975
क) 1978
- ब) 1976
ड) 1980

पुढील प्रश्नांची संविस्तर उत्तर लिहा.

(20)

भारतीय राज्यघटनेची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

भारतीय राज्यघटनेतील मूलभूत अधिकार स्पष्ट करा.

पंतप्रधानाचे अधिकार व कार्य स्पष्ट करा.

न्यायालयाचे अधिकार व कार्य स्पष्ट करा.

टिपा लिहा : (को. 4)

(20)

1985 चा कायदा.

राज्यघटनेतील मूलभूत कर्तव्ये.

राष्ट्रपतीचे अधिकार.

न्यायालयीन पुनर्विलोकनेचे फायदे.

आर्थिक स्वरुपाची मार्गदर्शक तत्त्वे.

लोकसभेची रचना व कार्ये.